

Yhtiön hallinnon ja taloushallinnon järjestäminen

Vaikutukset verovelvoitteiden hoitoon

Selvitys 8/2024

Julkaisun nimi:

Yhtiön hallinnon ja taloushallinnon järjestäminen – Vaikutukset verovelvoitteiden hoitoon

Tekijät:

Johanna Miettinen, asiantuntija

Tomi Martikainen, pääanalyttikko ja Alem Luoma, pääanalyttikko

Diaarinumero: 1489/02.98.00.00/2023

Julkaisija: Verohallinto, Harmaan talouden selvitysyksikkö

Julkaistu: 24.9.2024

Julkaisutapa: Sähköinen (PDF)

Julkisuus: Julkinen

Lisätietoja mediallyle:

Johtaja Janne Marttinen, puh. 029 512 6066

Apulaisjohtaja Marko Niemelä, puh. 029 512 6070

Muut yhteydenotot htsy@vero.fi

Julkaisualustat harmaa-talous-rikollisuus.fi ja harmaatalous.fi (vain luvite-
tuille viranomaisille)

Velvoitteidenhoitoselvityksen voi pyytää ilmiöselvityksessä kuvatun ryhmän perusteella. (Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä (1207/2010) 5:3 §)

Harmaan talouden selvitysyksikön selvityksissä esitetyt näkemykset ja tulkintakannanotot ovat yksikön omia, eivätkä ne sido Verohallintoa tai muita viranomaisia.

Tiivistelmä

Selvityksessä tarkastellaan osakeyhtiön hallinnon ja taloushallinnon järjestämisen vaikutusta verovelvoitteiden hoitoon. Tarkastelu toteutetaan kokonaisaineistolla, joka kattaa 27 070 tilintarkastusvelvollista mikrokokoista osakeyhtiötä.

Selvityksen tavoitteena on tunnistaa, mitkä yhtiön hallintoa ja taloushallintoa koskevista muuttujista selittävät verovelvoitteiden laiminlyöntiä

Yhtiön hallintoa ja taloushallintoa on tarkasteltu runsaasti eri tutkimusasetelmissa, mutta aikaisempi tutkimus ei tarjoa kattavaa näkemystä näiden vaikutuksista verovelvoitteiden laiminlyöntiin. Tämä selvitys täydentää aikaisempaa tutkimusta ja pyrkii tunnistamaan verovelvoitteiden laiminlyöntiä selittäviä muuttujia.

Verovelvoitteiden hoitoa tarkastellaan elinkeinotoiminnan veroilmoituksen antamisen sekä yhteisöveron maksamisen perusteella. Yhtiön hallinnon tarkastelu kattaa hallitusta, toimitusjohtajaa ja tilintarkastusta kuvaavia tietoja. Taloushallinnosta tarkastellaan tilinpäätöksen sekä veroilmoituksen toimittamiseen liittyviä tietoja.

Puutteet yhtiön kaupparekisteritiedoissa kertovat suuremmasta verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyydestä

Selvityksen tulosten perusteella verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyys on suurempi yhtiöillä, joilla on puutteita hallitusta, tilinpäätöstä tai tilintarkastusta koskevissa kaupparekisteritiedoissa. Lisäksi mukautetun tilintarkastuskertomuksen saaneet yhtiöt laiminlyövät verovelvoitteitaan todennäköisemmin kuin vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen saaneet yhtiöt. Eniten verovelvoitteiden laiminlyöntejä esiintyy yhtiöillä, joilla on edellä mainittuja kaupparekisteritietojen puutteita ja jotka ovat elinkaarensa lopussa.

Tulokset eivät ole yllättäviä, koska etenkin mikroyhtiöissä elinkeinotoiminnan veroilmoitus johdetaan melko suoraviivaisesti yhtiön kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Mikäli yhtiön hallinto- tai taloushallintoprosessissa on puutteita, tämä heijastuu väistämättä myös verovelvoitteiden hoitoon. Tulokset viittaavat myös siihen, että puutteet eri viranomaisille tehtävissä ilmoituksissa kasautuvat tietyille yhtiöille. Yhtiön hallitus ja johto ovat vastuussa kokonaisuutena siitä, että yhtiön tiedot ilmoitetaan eri viranomaisille oikea-aikaisesti ja oikean sisältöisinä. Vastuu säilyy myös tilanteissa, joissa yhtiön toiminta on päättymässä.

Osakeyhtiölaki jättää yhtiöille mahdollisuuksia järjestellä hallintonsa ja taloushallintonsa niille tarkoituksenmukaisella tavalla

Selvityksen aineiston perusteella mikroyhtiöt hyödyntävät lainsäädännön tarjoamia joustomahdollisuuksia hallinnon ja taloushallinnon järjestämisessä. Nämä valinnat heijastuvat osin myös verovelvoitteiden hoitoon. Esimerkiksi verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyyden havaittiin olevan pienempi yhtiöillä, joilla tilintarkastajaksi oli valittu suuri tilintarkastusyhteisö kuin niillä, joilla palveluntarjoajaksi oli valittu muu taho. Sen sijaan hallituksen ulkopuolisilla jäsenillä tai toimitusjohtajan nimeämisellä ei havaittu olevan vaikutusta verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyyteen. Selvityksessä saatiin suuntaa antavaa näyttöä myös siitä, että veroilmoituksen antaneella taholla sekä veroilmoituksen ja tilinpäätöksen toimittamistavalla on merkitystä verovelvoitteiden hoidossa.

Tilintarkastuksen osalta tulokset voivat selittyä sillä, että suuret tilintarkastusyhteisöt hyväksyvät asiakkakseen vain maltillisen riskin omaavia yhtiöitä. Asiakasriskin hallintapyrkimykset voivat johtaa siihen, että myös tilitoimistot ja rahoituslaitokset valitsevat asiakkaansa aikaisempaa varovaisemmin. Markkinoiden entistä vahvemman polarisoinnilla voi olla merkitystä myös harmaan talouden torjunnassa.

Avainsanat: Harmaan talouden torjunta; Hallinto; Taloushallinto

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tutkimusongelma	3
3	Osakeyhtiön hallinnon ja taloushallinnon järjestäminen	4
3.1	Hallinto	4
3.2	Taloushallinto	6
3.3	Tilintarkastus	8
3.4	Rekisteröinti- ja ilmoittamisvelvoitteet	9
3.4.1	Vastuuhenkilöiden rekisteröinti.....	10
3.4.2	Tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen rekisteröinti	10
3.4.3	Veroilmoituksen antaminen	11
4	Yhtiön hallinnon ja taloushallinnon järjestämisen vaikutus verovelvoitteiden hoitoon	12
4.1	Kohdejoukko ja aineisto	12
4.1.1	Muuttujat	13
4.1.2	Kohdejoukkoa kuvaavat tunnusluvut	14
4.2	Menetelmät ja tulokset	15
4.2.1	Regressioanalyysi	16
4.2.2	Klusterianalyysi	20
5	Yhteenveto	23
6	Lähteet	26
7	Luettelo kuvioista ja taulukoista	30
8	Liitteet	31
	Liite 1. Kohdejoukon valintakriteerit.....	1
	Liite 2. Vastemuuttujan tiedot.....	2
	Liite 3. Muuttujien kuvaukset.....	3
	Liite 4. Selittävien muuttujien odotetut etumerkit regressioanalyysissä	5
	Liite 5. Aineistoa kuvaavat tiedot.....	8
	Liite 6. Korrelaatiot.....	10
	Liite 7. Regressioanalyysien tulokset (mallit 1–3).....	11
	Liite 8. Marginaaliefektit, piste-estimaatit ja 95 % luottamusvälit (malli 2).....	14
	Liite 9. Klusterien ryhmäkeskusten ominaisuudet.....	15
	Liite 10. Muuttujaluokkien esiintyvyydet klustereittain.....	16

1 Johdanto

Tässä selvityksessä tarkastellaan yhtiön hallinnon ja taloushallinnon vaikutusta verovelvoitteiden hoitoon. Hallinnon tarkastelu kattaa hallitusta, toimitusjohtajaa ja tilintarkastusta koskevaa tietoa. Taloushallinnosta tarkastellaan veroilmoituksen antanutta tahoa sekä veroilmoituksen ja tilinpäätöksen toimittamistapaa. Tarkastelu on rajattu koskemaan mikrokoisia¹ tilintarkastusvelvollisia² osakeyhtiöitä.

Osakeyhtiölaki määrittää muun muassa yhtiön toimielimet, niiden tehtävät ja vastuut sekä keskinäiset suhteet. Suomalaisen osakeyhtiöiden hallintomalli käsittää tyypillisesti yhtiökouksen ja hallituksen sekä mahdollisesti toimitusjohtajan.³ Tilintarkastuslaissa asetettujen kokorajojen ylittyessä yhtiöllä on velvollisuus valita myös tilintarkastaja⁴. Lainsäädäntö tarjoaa kuitenkin vain viitekehyksen osakeyhtiön hallinnon ja taloushallinnon järjestämiselle. Käytännössä osakeyhtiölaki jättää yhtiöille mahdollisuuden järjestää hallintonsa joustavasti niille tarkoituksenmukaisella tavalla⁵.

Kaikki osakeyhtiöt ovat toiminnastaan kirjanpitovelvollisia. Osakeyhtiöiden tulee laatia tilinpäätös, joka tulee rekisteröidä kaupparekisteriin. Rekisteröitäväksi tulee toimittaa myös tilintarkastuskertomus. Lakisääteinen kirjanpito tuottaa tiedot yhtiön ulkoiseen tilinpäätös- sekä viranomaisraportointiin. Yhtiö voi hoitaa taloushallinnon ja siihen liittyvän raportoinnin itse tai ulkoistaa ne esimerkiksi tilitoimistolle. Yksityisten osakeyhtiöiden kirjanpidolla on kiinteä yhteys elinkeinoverotukseen. Elinkeinotoiminnan veroilmoitus annetaan kirjanpidon ja tilinpäätöksen perusteella ja tietoihin tehdään yksittäisiä verolainsäädännön edellyttämiä muutoksia.

Yksityisissä yhtiöissä verotus on tärkeässä roolissa taloudellisia raportointipäätöksiä tehtäessä. Yksityisillä yhtiöillä ei ole kaikissa tapauksissa samanlaisia intressejä raportoida taloudellisesta tuloksestaan positiivisesti kuin julkisilla yhtiöillä, koska yleinen kiinnostus yksityisiä yhtiöitä kohtaan on rajallista ja omistajat voivat tarkkailla yhtiön toimintaa suoremmin. Sen sijaan yksityisten yhtiöiden intresseissä voi olla raportoida alhainen tulos, jotta yhteisöveron maksulta vällyttäisiin. Vahvakin hallinto voi tavoitella yhtiön verojen minimointia. Toisessa ääripäässä ovat yhtiöt, jotka tietoisesti pyrkivät välttämään veroja ja muita lakisääteisiä

---

¹ Kirjanpitolaissa (KPL 30.12.1997/1336) mikroyrityksellä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä: 1) taseen loppusumma 350 000 euroa; 2) liikevaihto 700 000 euroa; 3) tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä (Kirjanpilolaki 1 luku 4b § Mikroyritys).

² Tilintarkastuslain (TTL 1141/2015) mukaan yhteisössä ja säätiössä on valittava tilintarkastaja ja toimitettava tilintarkastus sen mukaan kuin tilintarkastuslaissa ja muussa laissa säädetään. Jollei muussa laissa toisin säädetä, tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta yhteisössä, jossa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täytynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä: 1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa; 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai 3) palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä. Tilintarkastaja voidaan myös jättää valitsematta toimintaansa aloittavassa yhteisössä, jolla ei vielä ole 2 momentissa tarkoitettuja tilikausia, jollei ole ilmeistä, ettei edellytyksiä tilintarkastajan valitsematta jättämiseen ole (Tilintarkastuslaki 2 luku 2 § Tilintarkastusvelvollisuus).

³ Keskuskauppakamari, 2016.

⁴ Osakeyhtiölaki (OYL 624/2006) 5 luku 3 § Varsinainen ja ylimääräinen yhtiökokous.

⁵ Keskuskauppakamari, 2016; Keskuskauppakamari 2023.

velvoitteita. Tästä syntyy intressiristiriita yhtiön ja valtion välille, koska verotulojen kertyminen on riippuvaista luotettavasta talous- ja veroraportoinnista⁶.

Suomessa on käynnissä useita kehityskulkuja, jotka vaikuttavat myös mikroyritysten talousraportointiin. Yrityksen digitalous -hankkeessa on kehitetty yritysten reaaliaikataloutta, jossa liiketapahtumat perustuvat digitaaliseen tietoon ja sen käsittelyyn. Digitaalinen tieto on rakenteista eli koneluettavaa. Julkinen sektori on luonut edellytyksiä digitaloudelle muun muassa kehittämällä rajapintoja tiedon reaaliaikaiseen vastaanottamiseen ja jakeluun. Tiedonsiirron yhtenäisillä rajapinnoilla tavoitellaan yhden ilmoituskerran periaatetta. Digitalouden kehityksen myötä kertaalleen toimitetun tiedon hyödyntäminen mahdollistuu myös eri viranomaisten toiminnassa⁷. Nykytilassa osakeyhtiöt voivat esimerkiksi toimittaa digitaalisen tilinpäätöksen PRH:lle ja elinkeinotoiminnan veroilmoituksen tiedostosiirtona Verohallinnolle⁸. Yhtiön halukkuus kehittää digikyvykkyytään voi vaikuttaa esimerkiksi taloushallinnon ulkoistamispäätöksiin.

Tilintarkastusvelvollisuutta koskevat kokorajat nousevat keskusteluun säännöllisin väliajoin. Esimerkiksi kaikkien mikrokokoisten yritysten rajaamista lakisääteisen tilintarkastusvelvollisuuden ulkopuolelle on esitetty toistuvasti. Tätä perustellaan tarpeella keventää hallinnollista taakkaa ja säästää kustannuksia pienemmissä yrityksissä. Kokorajojen nostoa perustellaan myös sillä, että Suomessa tilintarkastusvelvollisuutta koskevat yhtiön kokorajat ovat kansainvälisessä vertailussa alhaiset⁹. Varsinaista vaikuttavuusarviota tilintarkastuksen merkityksestä mikroyhtiöissä ei kuitenkaan ole Suomessa tehty.

Yksityiset yritykset ovat tärkeä tutkimuskohde, koska ne muodostavat merkittävän osan Suomen yritys-kannasta¹⁰. Yksityisiä yrityksiä koskevaa tutkimusta on kuitenkin tehty rajallisesti osittain aineiston saatavuuteen liittyvistä syistä. Tämä selvitys tarjoaa tietoa hallinnon ja taloushallinnon vaikutuksista verovelvoitteiden hoitoon erityisesti mikrokokoisissa osakeyhtiöissä. Oletamme, että kyseisten toimijoiden väliset yhteydet ovat erityisen tärkeitä mikroyhtiöissä, koska niiden organisaatiomalli on tyypillisesti matala sekä resurssit hallinnon ja taloushallinnon järjestämiseen rajalliset. Selvityksen tulokset ovat merkityksellisiä muun muassa harmaan talouden torjunnan kehittämisessä sekä tilintarkastusvelvollisuuden laajuutta koskevassa keskustelussa.

---

⁶ Vanstraelen & Schelleman, 2017; Dong, Tylaite & Wilson, 2023; Burman, Mättö, Niskanen & Ojala, 2023.

⁷ Yrityksen digitalous -hanke: [Yrityksen digitalous – Yrityksen digitalous](#).

⁸ Patentti- ja rekisterihallitus: [PRH - Tietoa PRH:sta - Digitaaliset tilinpäätökset](#). Vaatimus digitaalisesta tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta sekä tilintarkastuskertomuksesta koskee niitä yhtiöitä, jotka ovat kirjanpitolain mukaan velvollisia laatimaan ja julkaisemaan kestävyysraportin (Kirjanpitolaki 7 luku 22–25 §).

⁹ TEM 031:00/2016; Suomen yrittäjät [Yrittäjien 130 norminpurkuesitystä - Yrittajat.fi](#).

¹⁰ Sundvik, 2017; Patentti- ja rekisterihallitus: [PRH - Kaupparekisteri - Yritysten lukumäärät](#).

2 Tutkimusongelma

Tässä selvityksessä tarkastellaan yhtiön hallinnon ja taloushallinnon järjestämisen vaikutusta verovelvoitteiden hoitoon. Verovelvoitteiden hoito on yksi yhtiön hallinto- ja taloushallintoprosessien päätepisteistä. Tästä syystä oletamme, että näiden prosessien järjestämistapa ja mahdolliset heikkoudet heijastuvat myös verovelvoitteiden hoitoon. Hyödynnämme lainsäädännön ja aikaisemman tutkimuksen tarjoamaa tietopohjaa yhtiön hallintoa ja taloushallintoa kuvaavien muuttujien määrittämiseen. Tietojen perusteella vastaamme seuraaviin kysymyksiin:

1. Mitkä yhtiön hallintoa ja taloushallintoa kuvaavista muuttujista selittävät verovelvoitteiden laiminlyöntiä?
2. Miten yhtiöt jakautuvat ryhmiin verovelvoitteiden hoitoa sekä hallintoa ja taloushallintoa kuvaavien muuttujien perusteella?

Selvitys toteutetaan kokonaistutkimuksena. Kohdejoukko koostuu yksityisistä osakeyhtiöistä, jotka ovat kooltaan kirjanpitolaissa tarkoitettuja mikroyrityksiä¹¹. Lisäksi kohdejoukon yhtiöiden koon alaraja rajataan siten, että ne ovat tilintarkastuslain perusteella tilintarkastusvelvollisia¹². Mikroyhtiöissä päätöksenteko sekä omistus on tyypillisesti keskittynyttä ja resurssit taloushallinnon järjestämiseen ja valvontaan ovat rajalliset. Näin ollen oletamme, että kohdejoukon yhtiöiden tekemät valinnat hallinnon ja taloushallinnon järjestämisen suhteen vaikuttavat myös verovelvoitteiden hoitoon. Hallinto- ja taloushallintoprosessin heikkoudet oletettavasti kasvattavat todennäköisyyttä verovelvoitteiden laiminlyöntiin.

Selvityksessä hyödynnetään pääsääntöisesti Verohallinnon tietoja. Kohdejoukon valintakriteerit on esitetty liitteessä 1. Kohdejoukko sisältää yhteensä 27 070 yhtiötä vuodelta 2021. Selvityksen tulokset esitellään luvussa 4.

---

¹¹ Kirjanpitolaissa (KPL 30.12.1997/1336) mikroyrityksellä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä: 1) taseen loppusumma 350 000 euroa; 2) liikevaihto 700 000 euroa; 3) tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä (Kirjanpilolaki 1 luku 4b § Mikroyritys).

¹² Tilintarkastuslain (TTL 1141/2015) mukaan yhteisössä ja säätiössä on valittava tilintarkastaja ja toimitettava tilintarkastus sen mukaan kuin tilintarkastuslaissa ja muussa laissa säädetään. Jollei muussa laissa toisin säädetä, tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta yhteisössä, jossa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täytynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä: 1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa; 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai 3) palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä. Tilintarkastaja voidaan myös jättää valitsematta toimintaansa aloittavassa yhteisössä, jolla ei vielä ole 2 momentissa tarkoitettuja tilikausia, jollei ole ilmeistä, ettei edellytyksiä tilintarkastajan valitsematta jättämiseen ole (Tilintarkastuslaki 2 luku 2 § Tilintarkastusvelvollisuus).

3 Osakeyhtiön hallinnon ja taloushallinnon järjestäminen

Selvityksen sääntelykehys muodostuu hallintoa, taloushallintoa ja verotusta koskevasta lain-säädännöstä. Muun muassa osakeyhtiölaki (2006/624) määrittää yhtiön toimielimet, niiden tehtävät sekä vastuut. Osakeyhtiölaki tarjoaa peruspuitteet osakeyhtiömuodossa toimimisele, mutta jättää yhtiölle mahdollisuuden järjestellä toimintaansa sille tarkoituksenmukaisella tavalla varsin vapaasti¹³. Lisäksi yhtiössä tulee toimittaa tilintarkastus tilintarkastuslaissa asetettujen kokorajojen ylittyessä. Keskeinen tilintarkastajan oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva sääntely sisältyy tilintarkastuslakiin (2015/1141).

Selvitys myös kokoaa aikaisempia aihepiiriä käsitteleviä tutkimuksia. Tutkimuksissa on tarkasteltu muun muassa yhtiön hallinnon, taloushallinnon ja tilintarkastuksen vaikutusta talousraportoinnin laatuun tai verotukseen. Näissä tutkimuksissa verotuksen tarkastelu on moninaista eikä käytetty terminologia ole täysin yhdenmukaista. Yleisellä tasolla voidaan todeta, että verotukseen liittyvä tarkastelu on kohdistunut muun muassa erilaisiin keinoihin vaikuttaa yhtiön verotettavaan tulokseen. Keinojen taustalla on yhtiön verostrategia ja eritasoista verosuunnittelua. Harmaalla taloudella tarkoitetaan sellaista toimintaa, jolla pyritään laiminlyömään veroja tai muita lakisääteisiä velvoitteita¹⁴. Tyypillisesti tutkimuksissa ei ole tehty eroa verosuunnittelun eri tasojen ja harmaan talouden toiminnan välillä. Aikaisempien tutkimusten tarkastelu on rajattu koskemaan suomalaisia yksityisiä yhtiöitä koskevaan tutkimukseen.

3.1 Hallinto

Suomalaisten osakeyhtiöiden hallintomalli käsittää tyypillisesti yhtiökokouksen sekä hallituksen ja toimitusjohtajan¹⁵. Hallitus on osakeyhtiössä aina pakollinen. Yhtiöllä voi olla myös hallintoneuvosto. Osakeyhtiössä yhtiökokous valitsee hallituksen. Tilintarkastusvelvollisissa osakeyhtiössä tulee olla myös yhtiökokouksen valitsema tilintarkastaja¹⁶.

Osakeyhtiölaki jättää joustoa yhtiön hallinnon järjestämiseen

Hallituksen jäsenten lukumäärä ratkaistaan tapauskohtaisesti. Hallituksen jäsenten lukumäärään vaikuttavat muun muassa toiminnan laajuus ja osakeomistuksen jakautuminen. Hallituksen tehtävien hoitaminen voi edellyttää useampia jäseniä hallituksessa, mikäli yhtiön toiminta on laajaa tai omistajuus on jakautunut. Jos omistajuus ja johto on keskittynyt, on usein riittävä, että hallitukseen kuuluu vain yksi varsinainen jäsen sekä varajäsen.¹⁷ Osakeyhtiölain 6 luvun 8 §:n mukaan yhtiön hallituksessa tulee olla yhdestä viiteen varsinaista jäsentä, ellei

---

¹³ Keskuskauppakamari, 2023.

¹⁴ Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä (21.12.2010/1207) 2 § 3 momentti.

¹⁵ Keskuskauppakamari, 2016.

¹⁶ OYL 5 luku 3 § Varsinainen ja ylimääräinen yhtiökokous.

¹⁷ Keskuskauppakamari, 2016.

asiasta ole yhtiöjärjestyksessä toisin määrätty. Mikäli hallitukseen kuuluu vähemmän kuin kolme jäsentä, hallituksessa tulee olla ainakin yksi varajäsen.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.¹⁸ Käytännössä hallitus muun muassa ohjaa ja valvoo yhtiön toimintaa ja toimitusjohtajaa, hyväksyy yhtiön tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet sekä vastaa yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonnasta.¹⁹ Hallitus valitsee toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön juoksevasta hallinnosta. Toimitusjohtajan tulee toimia hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.²⁰

Hallinnon päätöksenteon vaikutus yhtiön verotukseen

Tutkimuksissa on havaittu, että hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla on rooli myös yhtiön verostrategian määrittämisessä. Yksityisiä yhtiöitä koskeva tutkimus on kuitenkin vähäistä ja olemassa olevien tutkimusten tulokset ovat osittain ristiriitaisia. Hallinnon on havaittu sekä rajoittavan²¹ että lisäävän yrityksen opportunistista verosuunnittelua²². Osittain ristiriitaiset tulokset voivat johtua erilaisista tutkimusasetelmista ja kohdejoukoista. Yleisellä tasolla tutkimusten tulokset osoittavat, että verotuskysymykset ja ennen kaikkea verosäästöjen saavuttaminen on usein kriittistä yksityisissä yhtiöissä ja tämä näkyy myös hallinnon päätöksenteossa.

Steijvers ja Niskanen (2014) havaitsivat, että yksityiset perheomisteiset yhtiöt ovat vähemmän aggressiivisia verotuksessaan kuin ei-perheomisteiset yhtiöt. Lisäksi tarkasteltaessa pelkästään perheomisteisia yhtiöitä tutkimuksessa havaittiin, että toimitusjohtajan alhainen omistusosuus yhtiöstä lisäsi aggressiivista verosuunnittelua. Ulkopuolinen jäsen hallituksessa pienensi toimitusjohtajan vaikutusta aggressiiviseen verosuunnitteluun. Tulosten perusteella hallitus pystyy siis rajoittamaan toimitusjohtajan aggressiivista verosuunnittelua.²³

Sen sijaan Burmanin, Mättön, Niskasén ja Ojalan (2023) tulosten mukaan tehokas hallinto- ja ohjausjärjestelmä johtaa aggressiivisempaan verosuunnitteluun yksityisissä yhtiöissä. Tutkimuksessa havaittiin, että yrityksen aggressiivinen verosuunnittelu oli todennäköisempää, kun toimitusjohtajan omistusosuus oli alhainen, toimitusjohtajalla ei ollut kaksoisroolia hallituksessa tai yhtiön hallituksessa oli ulkopuolisia jäseniä. Tutkijat toivat esiin, että yhtiön maineen säilyttäminen vaikuttaa listattujen yhtiöiden hallinnointiin. Sen sijaan yksityisissä yhtiöissä yksi vahvan hallinnon päätehtävistä on turvata yhtiölle riittävä kassavirta. Tässä yhteydessä myös verotuksen kautta saavutetut säästöt voivat olla kriittisiä²⁴.

---

¹⁸ OYL 6 luku 2 §.

¹⁹ Keskuskauppakamari, 2016.

²⁰ OYL 6 luku 17 §; OYL 6 luku 20 §.

²¹ Steijvers & Niskanen, 2014.

²² Burman, Mättö, Niskanen & Ojala, 2023.

²³ Steijvers & Niskanen, 2014.

²⁴ Burman, Mättö, Niskanen & Ojala, 2023.

3.2 Taloushallinto

Kirjanpitovelvollisuus koskee kaikkia oikeushenkilöitä²⁵. Yhtiön kirjanpito tuottaa tietoa taloudelliseen tietoon nojaavalle päätöksenteolle sekä lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseen. Tiedot yhtiön tilinpäätös- sekä viranomaisraportointiin saadaan kirjanpidosta. Osakeyhtiössä toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty²⁶. Yhtiön hallituksen tulee valvoa, että toimitusjohtaja hoitaa edellä mainitut velvollisuutensa asianmukaisesti²⁷. Yhtiöissä, joissa ei ole toimitusjohtajaa, vastuu kirjanpidon järjestämisestä kuuluu hallitukselle. Pienissä yhtiöissä vastuu on monesti omistajayrittäjällä, joka toimii sekä osakkaana että hallituksen varsinaisena jäsenenä.

Kirjanpidon järjestämistavat ovat moninaisia

Yrittäjä voi laatia kirjanpidon itse, mutta tyypillisesti kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatii kirjanpittäjä. Kirjanpidon laativalle taholle ei ole asetettu pätevyysvaatimuksia lainsäädännössä. Yhtiön kirjanpito on myös mahdollista ulkoistaa osin tai kokonaan ulkopuoliselle palveluntarjoajalle. Ulkoistamisesta riippumatta yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja ovat yhtiöoikeudellisessa vastuussa kirjanpidon järjestämisestä, ja niiden tulee valvoa kirjanpidon asianmukaisuutta. Suomessa kirjanpidon ulkoistamista suositellaan yleisesti pienille ja keskiuurille yhtiöille²⁸. Ulkoistamisen etuina pidetään muun muassa sitä, että yhtiön käytävissä olevat resurssit pystytään kohdistamaan varsinaiseen liiketoimintaan²⁹. Osaltaan myös taloushallinnon digitalisaatio voi lisätä tarvetta taloushallintoon liittyvien tehtävien ulkoistamiselle. Tietyillä palveluntarjoajilla voi olla parempi kyvykkyys digitaalisten palvelujen hyödyntämiseen kuin yhtiöllä itsellään.³⁰

Kirjanpidon ja elinkeinoverotuksen välinen yhteys

Suomessa kirjanpidon ja elinkeinoverotuksen välillä on perinteisesti vallinnut kiinteä yhteys. Verotuksella ja kirjanpidolla ei kuitenkaan ole suoraa lainsäädännöllistä yhteyttä, vaan elinkeinoverolaki (360/1968) sisältää periaatteessa täydellisen tuloksenlaskentanormiston. Tulon realisoituminen verotuksessa vastaa hyvin pitkälle tulon realisoitumista kirjanpidossa. Sen sijaan tappiot ja menetykset ovat pääsääntöisesti vähennyskelpoisia verotuksessa vasta lopullisina.³¹ Verotuksen kirjanpitosidonnaisuus tarkoittaa käytännössä sitä, että veroilmoitus laaditaan tilinpäätöksen pohjalta ottaen huomioon verosääntelyssä erikseen edellytetyt

---

²⁵ Oikeushenkilöllä tarkoitetaan avointa yhtiötä, kommandiittiyhtiötä, osakeyhtiötä, osuuskuntaa, yhdistystä, säätiötä tai muuta yksityisoikeudellista oikeushenkilöä (KPL 1 luku 1 § Oikeushenkilön kirjanpitovelvollisuus).

²⁶ OYL 6 luku 17 § Toimitusjohtajan yleiset tehtävät.

²⁷ OYL 6 luku 2 § Hallituksen yleiset tehtävät.

²⁸ Katso muun muassa: Suomen Taloushallintoliitto ry. [Ostajan opas | Suomen Taloushallintoliitto ry.](#)

²⁹ Juntunen, Lepistö & Juntunen, 2022.

³⁰ Tilisanomat: [Tilisanomat.fi](#).

³¹ HE 176/2008.

korjauserät.³² Verotuksen kirjanpitosidonnaisuus johtaa myös siihen, että verorikokset ja kirjanpitorikokset liittyvät kiinteästi yhteen.³³

Kirjanpidon ulkoistamisen vaikutus talousraportoinnin laatuun ja verosuunnitteluun

Tutkimuksissa kirjanpitopalveluiden ulkoistamista on tarkasteltu niin talousraportoinnin laadun kuin verosuunnittelun näkökulmasta. Tutkimusten tulokset tukevat näkemystä, jonka mukaan taloushallinnon ulkoistaminen parantaa talousraportoinnin laatua³⁴ sekä rajoittaa yhtiön mahdollisuuksia verosuunnitteluun³⁵. Lakisääteisen kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatimisen ulkoistamisella on havaittu olevan erityisen vahva myönteinen vaikutus tilinpäätösraportoinnin laatuun. Rinnakkaisilla palveluilla, kuten palkanlaskennalla tai arvonlisäveroilmoitusten antamisella, ei luonnollisesti ole havaittu olevan yhtä vahvaa yhteyttä tilinpäätösraportointiin³⁶.

Höglundin ja Sundvikin (2016) tulokset osoittivat, että lakisääteisen tilinpäätöksen laatimisen ulkoistaminen ja pidempiaikaiset ulkoistamistoimeksiannot parantavat tilinpäätösraportoinnin laatua³⁷. Sen sijaan samalta palveluntarjoajalta ostetut lisäpalvelut eivät tulosten mukaan lisänneet tilinpäätöksen laatua entisestään. Tätä tulosta tutkijat selittivät sillä, että ulkopuoliselta palveluntarjoajan lisäpalvelut eivät usein liity suoraan tilinpäätösraportointiin. Esimerkiksi palkanlaskennalla tai arvonlisäveroilmoituksen antamisella ei ole suoraa vaikutusta tilinpäätöksen laatuun samalla tavalla kuin kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatimisen ulkoistamisella³⁸.

Höglund ja Sundvik (2016) tarkastelivat kirjanpidon ulkoistamista myös yhteisöverokannan alentamisen yhteydessä³⁹. Erityisesti tutkimuksessa tarkasteltiin pienten yritysten pyrkimystä reagoida yhteisöverokannan alentamiseen jaksottamalla verotettavaa tuloaan alhaisemman verokannan ajalle. Tutkimuksessa saatiin näyttöä siitä, että yritykset, joissa oli sisäinen kirjanpito toiminto, pyrkivät siirtämään verotettavaa tuloaan aktiivisemmin alhaisemman yhteisöveron kaudelle kuin kirjanpitonsa ulkoistaneet yritykset. Tutkijoiden mukaan kirjanpidon ulkoistaminen osaltaan rajoittaa yritysten mahdollisuuksia aggressiiviseen verosuunnitteluun ja tätä kautta myös yritysten veroraportoinnin laatu paranee⁴⁰.

---

³² Mikäli yhtiö laatii tilinpäätöksen kansainvälisten tilinpäätösnormien mukaisesti, verotusta varten laaditaan toinen elinkeinoverolain mukainen tilinpäätös (Paukku, 2021).

³³ Paukku, 2021; Määttä & Hirvonen, 2018.

³⁴ Höglund & Sundvik, 2016.

³⁵ Höglund & Sundvik, 2016.

³⁶ Höglund & Sundvik, 2016.

³⁷ Talousraportoinnin laatua mitattiin kirjanpidon jaksotuksilla/joustokohdilla (accrual quality).

³⁸ Höglund & Sundvik, 2016.

³⁹ Suomessa yhteisöverokanta aleni 24,5 prosentista 20 prosenttiin vuonna 2014. Kts. Tuloverolaki. (30.12.1992/1535) 124 §.

⁴⁰ Höglund & Sundvik, 2016.

3.3 Tilintarkastus

Suomessa tilintarkastus tulee toimittaa lähtökohtaisesti kaikissa yhteisöissä, jotka ovat kirjanpitovelvollisia⁴¹. Ainoastaan pienimmät yhteisöt on vapautettu tilintarkastusvelvollisuudesta⁴². Tilintarkastuslaki edellyttää KHT-tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön valitsemista silloin, kun on kyse yleisen edun kannalta merkittävästä yhtiöstä kuten julkisesta osakeyhtiöstä⁴³ tai, jos yhtiön koko ylittää tietyt rajat⁴⁴.

Tilintarkastaja varmentaa kirjanpidon ja tilinpäätöksen antaman tiedon sekä yhtiön hallinnon toiminnan lainmukaisuuden⁴⁵. Tilintarkastajan on noudatettava hyvää tilintarkastustapaa tilintarkastuslaissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan⁴⁶. Tilintarkastaja raportoi havaintonsa tilintarkastuskertomuksella ja merkitsee tarkastetun tilinpäätöksen tilinpäätösmerkinnän allekirjoituksella⁴⁷. Tilintarkastajalla ei ole lakisääteistä velvollisuutta ilmoittaa viranomaisille havainnoistaan, vaan tilintarkastaja kommunikoi lähtökohtaisesti yhtiön johdon kanssa⁴⁸. Lainsäädännössä ilmoittamisvelvollisuus koskee ainoastaan rahanpesua ja terrorismin rahoittamista⁴⁹.

Tilintarkastus turvaa yhtiön omistajien ja sidosryhmien tiedonsaantia

Osakeyhtiössä osakkeenomistajat valitsevat tilintarkastajan. Valinta tehdään yhtiökokouksessa. Myös yhtiöjärjestyksessä voi olla määräyksiä koskien tilintarkastajan valintaa⁵⁰. Tilintarkastajaksi voidaan valita vain auktorisoitu tilintarkastaja⁵¹. Tilintarkastus turvaa ensisijaisesti yhtiön omistajien tiedonsaantia, mutta se hyödyttää myös muita tilinpäätöstietoja käyttäviä tahoja. Näitä ovat muun muassa yhtiön johto, velkojat, Verohallinto ja muut sidosryhmät. Tilintarkastuksen kysyntään vaikuttaa muun muassa yhtiön tarpeet vakuuttaa sidosryhmänsä tilinpäätöstiedon oikeellisuudesta⁵². Kysyntä tilintarkastukselle voi nousta

---

⁴¹ TTL 1 luku 1 § Soveltamisala.

⁴² Osakeyhtiö voi jättää tilintarkastajan valitsematta, jos sekä päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täytynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä: 1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa, 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa tai 3) palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä (TTL 2 luku 2 § Tilintarkastusvelvollisuus).

⁴³ Tilintarkastuslaissa *yleisen edun kannalta merkittävällä yhteisöllä tarkoitetaan* kirjanpitolain 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettua yleisen edun kannalta merkittävää yhteisöä (TTL 1 luku 2:9 §). Kirjanpitolain 1 luvun 9 §:n määritelmän mukaan yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä Suomessa ovat säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevat yhteisöt, luottolaitokset sekä vakuutusyhtiöt.

⁴⁴ Yhteisöllä on velvollisuus valita KHT-tilintarkastaja, jos päätyneellä tilikaudella täyttyy vähintään kaksi seuraavista edellytyksistä: 1) taseen loppusumma ylittää 25 000 000 euroa, 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 50 000 000 euroa tai 3) yhteisön tai säätiön palveluksessa on keskimäärin yli 300 henkilöä (TTL 2 luku 5 § Velvollisuus valita KHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö).

⁴⁵ TTL 3 luku 1 § Tilintarkastuksen kohde.

⁴⁶ TTL 4 luku 3 § Hyvän tilintarkastustavan velvoittavuus.

⁴⁷ TTL 3 luku 4 § Tilinpäätösmerkintä ja TTL 3 luku 5 § Tilintarkastuskertomus.

⁴⁸ TTL 4 luku 8 § Tilintarkastajan salassapitovelvollisuus.

⁴⁹ Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (28.6.2017/444).

⁵⁰ OYL 7 luku 2 § Tilintarkastajan valinta.

⁵¹ Suomen Tilintarkastajat ry: [Tilintarkastajia on vähemmän kuin koskaan – töitä olisi tarjolla enemmän kuin ikinä - Suomen Tilintarkastajat](#)).

⁵² Ojala, Collis, Kinnunen, Niemi & Troberg, 2016.

myös yhtiön hallinnosta. Tietyissä tilanteissa esimerkiksi tilintarkastus ja yhtiön hallitus voivat toimia toisiaan täydentävinä valvontamekanismeina⁵³.

Tilintarkastuksen vaikutus yhtiön verotukseen

Vaikka tilintarkastajat eivät ole suoraan vastuussa veroilmoitusten oikeellisuudesta, tutkimuksissa on havaittu, että tilintarkastus rajoittaa yhteisöjen aggressiivista verosuunnittelua sekä parantaa veroilmoitusten luotettavuutta. Tulosten perusteella tilintarkastuksella on merkitystä myös asiakkaan veroriskiä⁵⁴. Vapaaehtoinenkin tilintarkastus voi olla yhtiölle taloudellisesti kannattavaa, jos tilintarkastuksen arvioidaan pienentävän yhtiön veroriskiä enemmän kuin siitä aiheutuu kustannuksia⁵⁵.

Höglund ja Sundvik (2019) tarkastelivat ajanjaksoa 2012–2014, jonka aikana yhteisöveroprosentti laski 24,5 prosentista 20 prosenttiin. Tutkimuksessa havaittiin viitteitä siitä, että yhtiöt pyrkivät siirtämään verotettavaa tuloa korkeamman yhteisöverokannan ajalta alhaisemman yhteisöverokannan aikaan. Voitonsiirtoa tapahtui enemmän yhtiöissä, joissa tilintarkastusta ei ollut tehty. Tosin tämä vaikutus havaittiin vain niissä yhtiöissä, jotka pystyivät ennakoimaan verokannan alentamista eniten. Tutkijat totesivat, että tulosten perusteella tilintarkastuksella on merkitystä myös verotuksen näkökulmasta, koska tilintarkastus rajoittaa myös verolakien puitteissa tapahtuvaa verosuunnittelua.⁵⁶

Ojala ym. (2020)⁵⁷ tarkastelivat pienten suomalaisten yhtiöiden veroaggressiivisuuden ja vapaaehtoisen tilintarkastuksen vaikutusta veroilmoituksesta poikkeamiseen säännönmukaisessa verotuksessa. Tutkimuksessa havaittiin, että yhteisön veroaggressiivisuus lisää todennäköisyyttä veroilmoituksesta poikkeamiseen. Lisäksi havaittiin, että tämä todennäköisyys on pienempi yhtiöillä, jotka ovat valinneet tilintarkastajan vapaaehtoisesti ja saaneet vakimuotoisen tilintarkastuskertomuksen. Tutkijat toivat esiin, että tästä syystä vapaaehtoinen tilintarkastus voi olla yhtiölle taloudellisesti kannattavaa.

3.4 Rekisteröinti- ja ilmoittamisvelvoitteet

Yhtiön hallintoon ja taloushallintoon liittyy tiettyjä ilmoitus- ja rekisteröintivelvoitteita. Näitä ovat: 1) yhtiön vastuuhenkilöiden rekisteröinti kaupparekisteriin, 2) tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen rekisteröinti kaupparekisteriin sekä 3) veroilmoittaminen. Tässä selvityksessä tarkastellaan yhtiön ilmoitus- ja rekisteröintitiedoista johdettujen muuttujien vaikutusta verovelvoitteiden hoitoon. Verovelvoitteiden hoidon tarkastelu on rajattu koskemaan elinkeinotoiminnan tuloverotusta.

---

⁵³ Ojala, Mättö & Niskanen, 2021.

⁵⁴ Veroriskillä tarkoitetaan verotusprosessiin tai verotuskysymyksiin liittyvää epävarmuutta, josta voi seurata yhtiölle kielteisiä taloudellisia seurauksia. Veroriskin voidaan katsoa liittyvän kaikkeen elinkeinotoimintaan ja se voi realisoitua muun muassa verosuunnittelun tai verojen välttelyn seurauksena (Hanlon & Heitzman, 2010; Saragih & Syaiful, 2021).

⁵⁵ Ojala, Kinnunen, Niemi, Troberg & Collis, 2020.

⁵⁶ Höglund & Sundvik, 2019.

⁵⁷ Ojala, Kinnunen, Niemi, Troberg & Collis, 2020.

3.4.1 Vastuuhenkilöiden rekisteröinti

Kaikki osakkeenomistajat allekirjoittavat perustamissopimuksen.⁵⁸ Yksityisen osakeyhtiön hallituksen on pidettävä osakkeista ja niiden omistajista luetteloa (*osakasluettelo*)⁵⁹. Yhteisö ilmoittaa osakkeenomistajat elinkeinotoiminnan veroilmoituksella (6B) tai lisälomakkeella (lomake 72). Osakkeenomistajien tietoja ei rekisteröidä kaupparekisteriin eikä vaihdoksista tehdä muutosilmoitusta.

Osakeyhtiön tulee ilmoittaa kaupparekisteriin tehtävällä perusilmoituksella muun muassa:

- hallituksen puheenjohtajan sekä jokaisen jäsenen ja varajäsenen henkilötiedot,
- jos yhtiöllä on toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan sijainen, kunkin henkilötiedot,
- jos yhtiöllä on hallintoneuvosto, sen puheenjohtajan sekä jokaisen jäsenen ja varajäsenen henkilötiedot ja
- tilintarkastajan, päävastuullisen tilintarkastajan ja varatilintarkastajan henkilötiedot.

Hallituksen jäsen tai varajäsen allekirjoittaa osakeyhtiön perustamisilmoituksen⁶⁰. Rekisteröityjen tietojen muuttuessa kaupparekisteriin tehdään muutosilmoitus.⁶¹

3.4.2 Tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen rekisteröinti

Yhtiömuodosta riippumatta tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä⁶². Yhtiöjärjestys voi edellyttää myös tilinpäätöksen nopeampaa laatimista. Osakeyhtiössä tilinpäätöksen valmistumisajankohdaksi katsotaan ajankohta, jona hallitus ja toimitusjohtaja ovat sen allekirjoittaneet⁶³. Hallitus hyväksyy tilinpäätöksen tyypillisesti kokouksessaan⁶⁴. Tilinpäätös voidaan allekirjoittaa myös sähköisesti⁶⁵.

Tilinpäätöksen allekirjoittaja vastaa myös tilinpäätöksen ja kirjanpitoaineiston asianmukaisesta säilyttämisestä. Tilinpäätöksen säilyttämisvelvoite täyttyy, kun se toimitetaan rekisteröiväksi rekisteriviranomaiselle (HE 89/2015). Tilinpäätös on julkinen dokumentti⁶⁶.

Osakeyhtiössä tilinpäätös vahvistetaan varsinaisessa yhtiökokouksessa, joka on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä⁶⁷. Osakeyhtiön tilinpäätös on

---

⁵⁸ OYL 2 luku 1 § Perustamissopimus.

⁵⁹ OYL 3 luku 15 § Osakasluettelo.

⁶⁰ Yritys- ja yhteisötietolaki (16.3.2001/244) 14 §.

⁶¹ Kaupparekisterilaki (564/2023) 2 §, 3 §, 9 § ja 14 §.

⁶² Kirjanpitolaki 3 luku 6 § Laatimisaika.

⁶³ Kirjanpitolaki 3 luku 7 § Päiväys ja allekirjoitus.

⁶⁴ Osakeyhtiölaki 6 luku 3 § Hallituksen päätöksenteko.

⁶⁵ Kirjanpitolautakunta on suosittanut lausunnossaan, että tilinpäätöksen hyväksymispäivämääräksi merkitään toimielimen kokouspöytäkirjan päiväys tai se päivä, jona päätösvaltaisuu den tuottava määrä toimielimen jäsenistä on sähköpostitse tai muutoin todistettavasti ilmaissut hyväksyvänsä tilinpäätöksen. Tämän jälkeen tulevat allekirjoitusmerkinnät tehtäviksi joko fyysisesti tai sähköisesti (Kirjanpitolautakunnan lausunto KILA 2014/2021 ja KILA 1899/2012).

⁶⁶ Kaupparekisterilaki 1a §.

⁶⁷ Osakeyhtiölaki 5 luku 3 § Varsinainen ja ylimääräinen yhtiökokous.

ilmoitettava rekisteröitäväksi kaupparekisteriin kahden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Osakeyhtiön aikaraja tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen rekisteröinnille kaupparekisteriin on siis kahdeksan kuukautta tilikauden päättymisestä.

Yhtiön koko vaikuttaa tilinpäätöksen sisältövaatimuksiin. Kaikkien yhtiöiden tulee toimittaa tuloslaskelma, tase sekä liitetiedot. Pien- ja mikroyritysten tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja säännellään asetuksella⁶⁸. Lisäksi suuremmilla yhtiöillä voi olla velvollisuus toimittaa tilintarkastuskertomus ja tilinpäätösmerkintä, toimintakertomus sekä rahoituslaskelma ja/tai konsernitilinpäätös⁶⁹.

Tilinpäätös ja sen liitteet voidaan toimittaa PRH:lle paperilla, PDF-tiedostona tai rakenteisena iXBRL-tiedostona. Tarvittavat tiedot on mahdollista antaa myös veroilmoituksen liitteenä. Veroilmoitusta tulee täydentää jälkikäteen, jos tilinpäätöstiedot eivät ole valmistuneet tai niitä ei ole vahvistettu veroilmoituksen määräpäivään mennessä⁷⁰.

Jos tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröintivelvollisuus laiminlyödään, rekisteriviranomainen voi velvoittaa toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenen sakon uhalla täyttämään velvollisuuden määräämässään ajassa. Osakeyhtiö voidaan asettaa selvitystilaan tai poistaa kaupparekisteristä muun muassa tilinpäätöksen rekisteröinnin laiminlyönnin vuoksi⁷¹.

Lisäksi vuodesta 2025 alkaen osakeyhtiöiden ja osuuskuntien täytyy tarkistaa kaupparekisteriin merkityt tiedot vuosittain. Rekisteriviranomaisella on mahdollisuus määrätä laiminlyönnistä maksu, jos esimerkiksi osoite puuttuu, tilinpäätös on puutteellinen tai rekisteritiedoissa on virheitä⁷².

3.4.3 Veroilmoituksen antaminen

Yhtiön tulee antaa veroilmoitus neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä⁷³. Ilmoittamisvelvollisuuden täyttämisestä on vastuussa yhtiön hallitus tai hallinto⁷⁴. Osakeyhtiön tulee antaa veroilmoitus ja sen liitteet sähköisesti.⁷⁵ Ilmoituksen voi antaa OmaVerossa, tiedostona Ilmoitin.fi:ssä tai ohjelmistorajapinnan kautta.⁷⁶

Osakeyhtiön tulee toimittaa tilinpäätöstietoja veroilmoituksen liitteenä. Verohallinto välittää verotuksen yhteydessä toimitetut tilinpäätöstiedot PRH:lle kaupparekisteriin rekisteröimistä

---

⁶⁸ Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (1753/2015)

⁶⁹ Kirjanpitolaki 3 luku 1 § Tilinpäätöksen sisältö; Kirjanpitolaki 3 luku 12 § Tilintarkastusta koskevat tiedot; Osakeyhtiölaki 8 luku 10 § Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröiminen.

⁷⁰ Tilinpäätöksen voi ilmoittaa veroilmoituksen mukana, jos yritysmuoto on osakeyhtiö, osuuskunta, osuuspankki ja säästöpankki tai keskinäinen vakuutusyhtiö. Muut yritysmuodot ilmoittavat tilinpäätöksen suoraan kaupparekisteriin (Patentti- ja rekisterihallitus: [PRH - Tilinpäätökset - Tilinpäätös veroilmoituksen mukana](#)).

⁷¹ Osakeyhtiölaki 8 luku 10 § Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröiminen; Osakeyhtiölaki 20 luku 4 § Määrääminen selvitystilaan tai poistettavaksi rekisteristä.

⁷² Hallituksen esitys eduskunnalle kaupparekisterilainsäädännön ja elinkeinotoimintalainsäädännön sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi HE 244/2022; Patentti- ja rekisterihallitus: [PRH - Kaupparekisteri - Uusi kaupparekisterilaki](#).

⁷³ Verohallinnon päätös veroilmoituksen ja kiinteistötietojen ilmoituksen antamisesta (12.12.2022/1087) 11 §.

⁷⁴ Laki verotusmenettelystä (18.12.1005/1558) 2 luku 9 § Ilmoittamisvelvollisuudesta vastuussa olevat.

⁷⁵ Laki verotusmenettelystä 2 luku 7 a § Yhteisön ja yhteisyyden veroilmoituksen antaminen.

⁷⁶ Verohallinto: [Asioi verkossa - vero.fi](#).

varten.⁷⁷ Tilinpäätös tulee toimittaa suoraan kaupparekisteriin, jos tilinpäätöstä ei ole toimitettu veroilmoituksen liitteenä ja/tai verotus on päättynyt, eikä tilinpäätöstä voi enää toimittaa Verohallinnon kautta.⁷⁸

4 Yhtiön hallinnon ja taloushallinnon järjestämisen vaikutus verovelvoitteiden hoitoon

Tässä selvityksessä tarkastellaan hallinnon ja taloushallinnon järjestämisen vaikutusta verovelvoitteiden hoitoon. Osakeyhtiön hallintoa tarkastellaan hallitusta, toimitusjohtajaa ja tilintarkastusta koskevien tietojen perusteella. Taloushallinnosta tarkastellaan veroilmoituksen antanutta tahoja sekä veroilmoituksen ja tilinpäätöksen toimittamistapaa. Kyseiset tiedot on johdettu yhtiön rekisteröintitiedoista. Verovelvoitteiden hoidon tarkastelu on rajattu kosemaan elinkeinotoiminnan tuloverotusta.

Tarkastelu toteutetaan kokonaisaineistolla, joka koskee 27 070 mikrokokoista tilintarkastusvelvollista osakeyhtiötä. Tarkastelemme aineistoa tilastoanalyysin keinoin. Lähestymistapa mahdollistaa vaikutusten havainnoinnin yleisellä tasolla. Selvityksessä vastaamme seuraaviin tutkimuskysymyksiin: 1) Mitkä yhtiön hallintoa ja taloushallintoa kuvaavista muuttujista selittävät verovelvoitteiden laiminlyöntiä? ja 2) Miten yhtiöt jakautuvat ryhmiin verovelvoitteiden hoitoa sekä hallintoa ja taloushallintoa kuvaavien muuttujien perusteella?

4.1 Kohdejoukko ja aineisto

Kohdejoukkoa ja muuttujia koskevat tiedot kerättiin vuodelta 2021. Kohdejoukko muodostettiin osakeyhtiöistä, jotka olivat antaneet elinkeinotoiminnan veroilmoituksen vuonna 2021. Yhtiön koon määrittämiseksi käytettiin elinkeinotoiminnan veroilmoitustietoja myös vuodelta 2020⁷⁹.

Selvityksen kohdejoukko muodostui mikrokokoisista tilintarkastusvelvollisista osakeyhtiöistä⁸⁰. Yhtiöiden koko määritettiin elinkeinotoiminnan veroilmoituksella (6B) sekä tulorekisteriin annettujen tietojen perusteella. Kohdejoukon valintakriteerit on esitetty liitteessä 1. Kohdejoukko sisältää yhteensä 27 070 osakeyhtiötä vuodelta 2021.

---

⁷⁷ Kaupparekisterilaki 31 a §.

⁷⁸ Patentti- ja rekisterihallitus: [PRH - Tilinpäätökset - Osakeyhtiö ja osuuskunta](#).

⁷⁹ Selvityksen kohdejoukko ei sisällä yhtiöitä, jotka ovat laiminlyöneet elinkeinotoiminnan veroilmoituksen antamisen tarkasteltavalla aikavälillä. Tässä selvityksessä kohdejoukkoa tarkastellaan tilastoanalyysin keinoin. Ilmoitusvelvollisuutensa laiminlyöneistä yhtiöistä ei ole saatavilla kaikkia olennaisia tietoja, jotka ovat tarpeen selvityksen tutkimuskysymyksiin vastaamiseksi. Ilmoitusvelvollisuutensa laiminlyöneet yhtiöt ovat harmaan talouden näkökulmasta merkityksellinen joukko, jota on mahdollista tarkastella tarkemmin esimerkiksi laadullisen analyysin keinoin.

⁸⁰ Tilintarkastuslaki 2 luku 2 § Tilintarkastusvelvollisuus ja KPL 1 luku 4b §.

4.1.1 Muuttajat

Selvityksen tutkimuskysymyksiin vastaaminen edellyttää muuttujia, jotka kuvaavat yhtiön verovelvoitteiden hoitoa sekä hallinnon, tilintarkastuksen ja taloushallinnon järjestämistä. Varsinaisten selittävien muuttujien lisäksi otamme huomioon kontrollimuuttujia, jotka kattavat tietoja yhtiön perusominaisuuksista sekä taloudellisesta tilanteesta. Muuttujien kuvaukset on esitetty liitteissä 2–3 ja selittävien muuttujien odotetut vaikutukset vastemuuttujaan (etumerkit) sekä niiden perustelut on esitetty liitteessä 4. Yleisellä tasolla oletamme, että yhtiön hallinto- ja taloushallintoprosesseilla on vaikutus myös verovelvoitteiden hoitoon. Mikäli kyseisissä prosesseissa on heikkouksia, yhtiöllä on suurempi todennäköisyys verovelvoitteiden laiminlyöntiin.

Aineiston muodostamiseen hyödynnettiin pääsääntöisesti Verohallinnon tietoja. Tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen toimittamista koskevat tiedot olivat Suomen Asiakastieto Oy:ltä. Lisäksi listaus auktorisoiduista tilitoimistoista saatiin Suomen Taloushallintoliitto ry:ltä.

Vastemuuttuja

Selvityksen vastemuuttuja ”Verovelvoitteet” koskee yhtiön verovelvoitteiden hoitoa. Vastemuuttuja pohjautuu OECD (2004)⁸¹ määritelmään, jonka mukaan verovelvoitteiden hoito muodostuu neljästä osa-alueesta:

- rekistereihin kuulumisesta⁸²,
- oikea-aikaisesta ilmoittamisesta,
- oikean sisältöisestä ilmoittamisesta ja
- oikea-aikaisesta maksamisesta.

Tarkastelemme OECD (2004) määritelmän osa-alueita seuraavasti: 1) oikea-aikaista ilmoittamista tarkastellaan elinkeinotoiminnan veroilmoituksen antamisajankohdan perusteella, 2) oikean sisältöistä ilmoittamista tarkastellaan säännönmukaisen verotuksen pöytävalvonnan kädenjäljen ja verotarkastushavaintojen perusteella sekä 3) oikea-aikaista maksamista tarkastellaan jäännösveron maksamisen perusteella.

Vastemuuttuja ”Verovelvoitteet” osoittaa, onko yhtiö noudattanut verovelvoitteitaan (arvo=0) vai laiminlyönyt yhtä tai useampaa verovelvoitetta (arvo=1). Vastemuuttujan luokittelun perusteet on esitetty liitteessä 2. Tarkastelu rajataan koskemaan osakeyhtiöiden elinkeinotoiminnan veroilmoittamista sekä yhteisöveron maksamista.

Vastemuuttujalla on liittymäkohtia myös harmaaseen talouteen, jolla tarkoitetaan organisaation sellaista toimintaa, josta aiheutuvia lakisääteisiä velvoitteita laiminlyödään muun muassa verojen suorittamisen välttämiseksi tai perusteettoman palautuksen saamiseksi⁸³. Erityisesti

---

⁸¹ OECD, 2004.

⁸² Kaikki kohdejoukon yhtiöt kuuluvat vähintään yhteen Verohallinnon rekisteriin, joten tämä osa-alue rajataan pois tarkastelusta.

⁸³ Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä 2 §.

säännönmukaisen verotuksen oikaisut sekä verotarkastuksessa tehdyt havainnot voivat koskea harmaan talouden toimintaa, jonka Verohallinto on havainnut verovalvonnan yhteydessä. Ilmoittamisen tai maksamisen oikea-aikaisuus ei aina liity harmaaseen talouteen. Myöhästymisten taustalla voi kuitenkin tietyissä tilanteissa olla kyse ilmoitus- tai maksuhaluttomuudesta. Selvityksen tarkastelua ei ole rajattu koskemaan pelkästään tunnistettuja harmaan talouden toimijoita, joten tulokset antavat tietoa vaikutuksista yleisellä tasolla.

Selittävät muuttujat

Selvityksessä otetaan huomioon yhteensä 10 yhtiön hallintoa ja taloushallintoa kuvaavaa muuttujaa. Hallintoa koskevat muuttujat kattavat tietoja yhtiön hallituksesta, toimitusjohtajasta ja tilintarkastuksesta. Taloushallinnon järjestämisestä tarkastellaan veroilmoituksen antanutta tahoa sekä veroilmoituksen ja tilinpäätöksen toimittamistapaa. Muuttujakuvaukset on esitetty liitteessä 3.

Muuttujien luokat kuvastavat lainsäädännön puitteissa tehtyjä päätöksiä hallinnon ja taloushallinnon järjestämisestä. Tietyiltä osin muuttujien luokat kuvastavat myös puutteita yhtiön hallintoon ja taloushallintoon liittyvissä rekisteritiedoissa. Oletamme, että puutteet rekisteritiedoissa kuvastavat heikkouksia yhtiön hallinto- ja taloushallintoprosessissa.

Huomionarvoista on, että selvityksessä ei ollut mahdollista erottaa pelkkiä rekisteröintivelvoitteiden laiminlyöntejä tilanteista, joissa on kyse hallinnon tai taloushallinnon järjestämiseen liittyvistä tosiasiallisista puutteista/laiminlyönneistä. Tällainen puute voi koskea esimerkiksi kirjanpito- tai tilintarkastusvelvollisuuden noudattamista.

Kontrollimuuttujat

Selittävien muuttujien lisäksi vakioimme muita yhtiön ominaisuuksia ja taloudellista tilannetta kuvaavia tekijöitä. Kontrolloimme yhtiön toiminta-aikaa, kokoa ja taloudellista tilannetta. Yleisellä tasolla oletamme, että pidempään toimineilla, suuremmilla sekä paremmassa taloudellisessa tilanteessa olevilla yhtiöillä on pienempi todennäköisyys verovelvoitteiden laiminlyöntiin. Oletettavasti näillä yhtiöillä on myös paremmat resurssit hallinnon ja taloushallinnon järjestämiseen.

4.1.2 Kohdejoukkoa kuvaavat tunnusluvut

Kohdejoukko koostuu 27 070 tilintarkastusvelvollisesta mikrokokoisesta osakeyhtiöstä. Kohdejoukon yhtiöistä noin 11 % on laiminlyönyt verovelvoitteitaan. Kohdejoukkoa kuvaavat tunnusluvut on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 5.

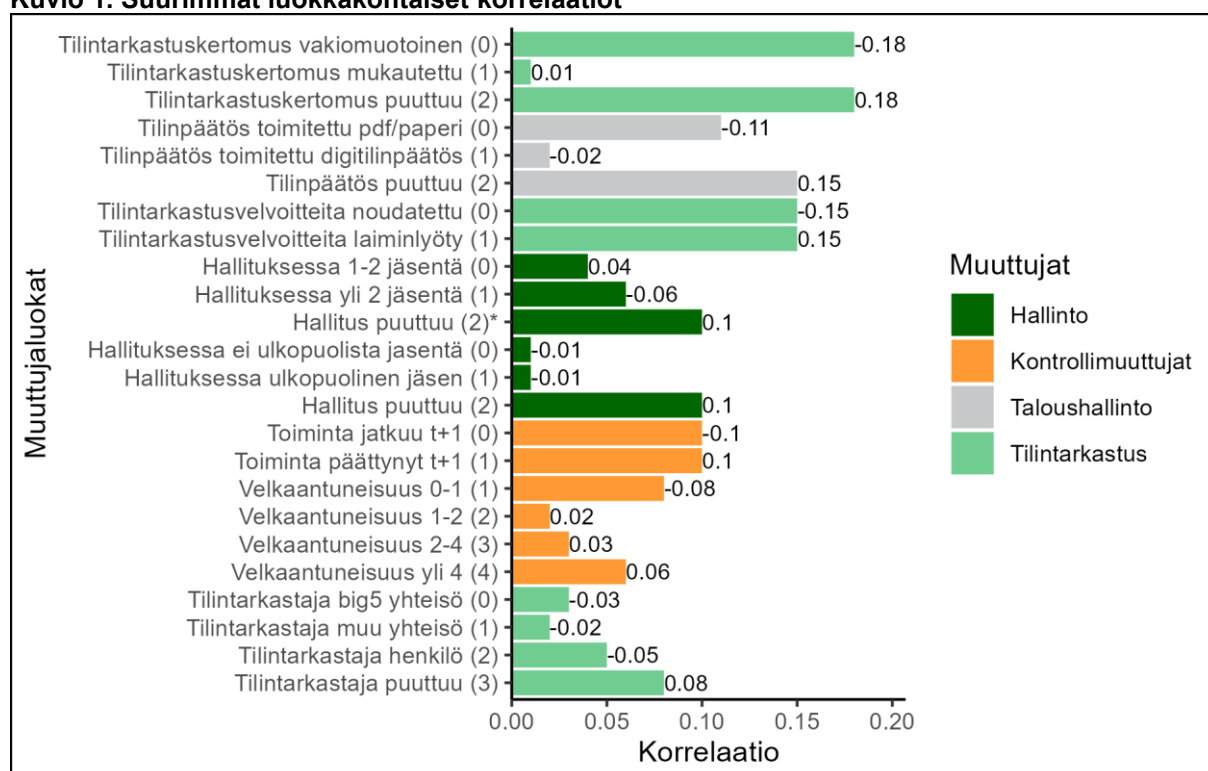
Kohdejoukon yhtiöissä hallinto on tyypillisesti järjestetty siten, että hallituksessa on 1–2 jäsentä (58 %), hallituksessa ei ole ulkopuolisia jäseniä (75 %) ja nimetyllä toimitusjohtajalla on

kaksoisrooli (69 %) ⁸⁴. Lisäksi kohdejoukon yhtiössä tilintarkastajaksi on valittu tyypillisesti henkilö (43 %) ja tilintarkastuskertomus on vakiomuotoinen (57 %).

Tyypillisesti kohdejoukon yhtiöt ovat järjestäneet taloushallintonsa siten, että veroilmoituksen on antanut auktorisoitu tilitoimisto (43 %), veroilmoitus on toimitettu omavero/(paperi) -ilmoituksena (57 %) ja tilinpäätös on toimitettu pdf/paperi -muotoisena (92 %).

Selittävien muuttujien ja vastemuuttujan väliset korrelaatiot on esitetty liitteessä 6. Suurimmat korrelaatiot (luokkakohtainen korrelaatio > 0,07) on esitetty kuviossa 1. Nämä koskevat tilintarkastuksen, tilinpäätöksen toimittamisen ja hallituksen riippuvuutta verovelvoitteiden hoitoon. Lisäksi yhtiön toiminnan jatkuvuudella ja yhtiön velkaantuneisuusasteella havaitaan olevan yhteys verovelvoitteiden hoitoon ⁸⁵.

Kuvio 1. Suurimmat luokkakohtaiset korrelaatiot

Lähde: Verohallinto 11/2023.

4.2 Menetelmät ja tulokset

Analysoimme aineistoa kahdessa vaiheessa. Ensin tarkastelemme, mitkä hallintoa ja taloushallintoa kuvaavista muuttujista selittävät verovelvoitteiden laiminlyöntejä. Tähän

⁸⁴ Hallituksen ulkopuolisella jäsenellä tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole yhtiön osakas eikä toimitusjohtaja. Toimitusjohtajalla katsotaan olevan kaksoisrooli, mikäli hän on myös yhtiön hallituksen jäsen.

⁸⁵ Tilastollisesti merkitseviä korrelaatioita havaittiin myös useiden kontrollimuuttujien välillä. Muuttujien väliset korrelaatiot eivät kuitenkaan ole VIF-arvojen (VIF kynnyksarvo pienempi kuin 5) perusteella sellaisella tasolla, joka vaarantaisi logistisen regressioon tai klusterianalyysin tulokset.

tarkasteluun sovellamme regressioanalyysiä. Regressiomallit (1–3) sisältävät edellä kohdassa 4.1.1 esitellyt vaste- ja selittävät muuttujat sekä kontrollimuuttujat. Regressioanalyysin perusteella vastaamme selvityksen kysymykseen 1.

Toiseksi tarkastellaan, miten kohdejoukon yhtiöt jakautuvat ryhmiin verovelvoitteiden hoidon ja selittävien muuttujien perusteella. Ryhmittely toteutetaan klusterianalyysillä. Klusterointi toteutetaan niiden muuttujien perusteella, joiden vaikutus verovelvoitteiden laiminlyöntiin osoittautui vahvimaksi korrelaatioiden perusteella (katso kohta 4.1.2 ja liite 6). Näillä kriteereillä klusterianalyysiin valikoitui yhteensä 8 muuttujaa. Klusterianalyysin perusteella vastaamme selvityksen kysymykseen 2.

4.2.1 Regressioanalyysi

Sovellamme logistista regressioanalyysiä selittävien muuttujien vaikutusten tarkasteluun. Logistinen regressioanalyysi soveltuu tilanteisiin, joissa vastemuuttuja on kategorinen. Vastemuuttuja ”Verovelvoitteet” sisältää kaksi luokkaa, jotka on koodattu aineistoon arvoilla 0=kaikki verovelvoitteet hoidettu ja 1=yhtä tai useampaa verovelvoitetta on laiminlyöty. Arvolla yksi on kuvattu selvityksen kannalta kiinnostava vaihtoehto eli tilanteet, joissa verovelvoitteita on laiminlyöty⁸⁶.

Selittävät muuttujat ovat pääasiassa kaksi- tai useampiluokkaisia. Regressiomalleilla (mallit 1–3) pyritään löytämään muuttujia, joilla kyetään selittämään vastemuuttujan luokkaan 1 kuuluminen todennäköisyyttä⁸⁷. Regressiomallissa 1 on mukana selittävät muuttujat ja mallissa 2 näiden lisäksi myös kontrollimuuttujat. Regressiomallissa 3 on mukana vaihtoehtoisia selittäviä muuttujia ja kontrollimuuttujat. Vaihtoehtoisilla muuttujilla tarkoitetaan muuttujia, joiden luokilla on päällekkäisyyttä mallien 1 ja 2 sisältämiin muuttujiin.

Ensin tarkastelemme regressiomallien (mallit 1–3) istuvuutta aineistoon AIC-informaatiokriteerin arvojen perusteella. Malli on sitä parempi, mitä pienempi on sen AIC-arvo. Lisäksi vertailemme eri regressiomallien marginaaliefektejä ja muuttujien tilastollista merkitsevyyttä. Malli yksi antaa tietoa vain keskeisten selittävien muuttujien vaikutuksista. Mallit kaksi ja kolme todentavat vaikutukset kontrollimuuttujien vakioinnin jälkeen. Kontrollimuuttujien vakioineilla voi olla vaikutusta selittävien muuttujien marginaaliefektien suuruuteen tai suuntaan.

Regressiomallien muuttujat on kuvattu edellä kohdassa 4.1.1 ja taulukoitu liitteessä 3. Lisäksi selittävien muuttujien odotetut etumerkit on esitetty perusteluineen liitteessä 4. Regressiomallien tulokset on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 7.

Regressioanalyysin tulokset

AIC-arvot regressiomalleille ovat seuraavat: malli 1 AIC 18 014, malli 2 AIC 17 760 ja malli 3 AIC 17 926. Arvojen perusteella malli 2 istuu parhaiten selvityksen aineistoon ja tästä syystä esitämme tämän mallin tulokset jatkossa päätuloksina. Malli 2 sisältää sekä keskeiset

---

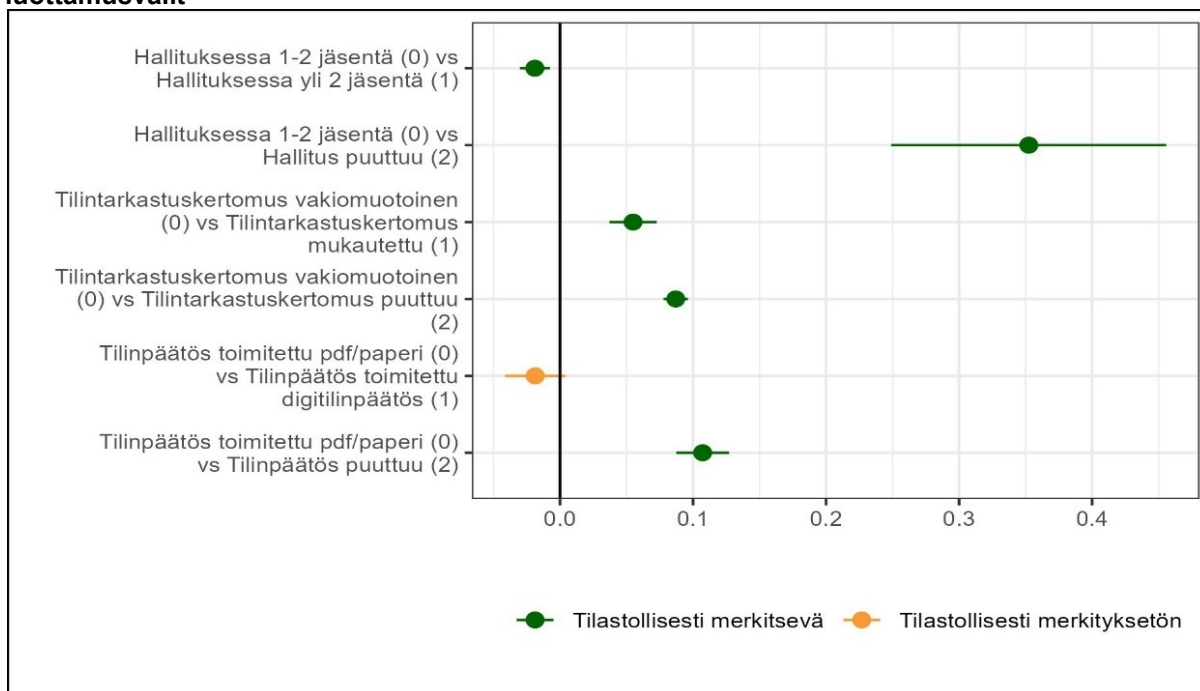
⁸⁶ Tähtinen, Laakkonen & Broberg, 2020.

⁸⁷ Tähtinen, Laakkonen & Broberg, 2020.

selittävät muuttujat että kontrollimuuttujat. Mallin 2 tulokset on esitetty selittävien muuttujien osalta liitteessä 8.

Regressioanalyysin tulokset mallista 2 on esitetty suurimpien marginaaliefektien⁸⁸ omaavien muuttujien osalta kuviossa 2. Keskeisimmiksi verovelvoitteiden laiminlyöntiä selittäviksi muuttujiksi osoittautuivat hallituksen kokoa, tilinpäätöksen toimittamista ja tilintarkastuskertomusta koskevat muuttujat.

Kuvio 2. Suurimmat marginaaliefektit regressiomallin 2 perusteella, piste-estimaatit sekä 95 % luottamusvälit

Lähde: Verohallinto 11/2023.

Tulosten perusteella verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyys on suurempi yhtiöillä, joilla on puutteita hallitusta, tilinpäätöstä tai tilintarkastuskertomusta koskevissa kaupparekisteritiedoissa. Lisäksi havaitaan, että mukautetun tilintarkastuskertomuksen saaneet yhtiöt laiminlyövät verovelvoitteitaan todennäköisemmin kuin vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen saaneet yhtiöt.

Tulosta tulkitessa tulee ottaa huomioon, että vuoden 2021 aineistossa hallitusta koskevat tiedot puuttuvat ainoastaan 118 kohdejoukon yhtiöllä. Sen sijaan tilinpäätösten ja tilintarkastuskertomusten puuttuminen on yleisempää. Tilinpäätös puuttuu 1 432 yhtiöllä ja tilintarkastuskertomus 10 463 yhtiöllä. Mukautetun tilintarkastuskertomuksen oli saanut 1 496 yhtiötä.

⁸⁸ Tyypillisesti logistisen regressioanalyysin tulokset esitetään estimaatin vetosuhteena (Odds Ratio), joka ilmaisee kunkin selittävän muuttujan vaikutuksen voimakkuuden. Esitämme kuitenkin regressioanalyysin tulokset marginaaliefektienä, jotka voidaan tulkita suoraviivaisesti todennäköisyyksinä. Tarkemmin sanoen marginaaliefekti kertoo, kuinka vastemuuttujan todennäköisyys muuttuu, kun selittävän muuttujan arvo muuttuu yhden yksikön. Tarkastelussa mallin muut muuttujat on vakioitu. Marginaaliefekti voidaan muuntaa myös prosenttiyksiköiksi.

Hallitusta ja johtoa koskevat tulokset

Hallitusta ja johtoa koskevat tulokset osoittavat, että hallituksen koolla on selitysvoimaa verovelvoitteiden hoitoon. Sen sijaan hallituksen kokoonpanon tai toimitusjohtajan nimeämisen vaikutuksista ei saatu näyttöä.

Tarkasteltaessa hallituksen kokoa luokiteltuna muuttujana havaitaan, että verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyys on pienempi yhtiöissä, joiden hallituksessa on yli 2 jäsentä kuin niissä yhtiöissä, joissa hallituksessa on 1–2 jäsentä. Verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyys on suurin, kun hallitustieto puuttuu kaupparekisteristä. Hallituksen koolla on tilastollisesti merkitsevä negatiivinen vaikutus verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyyteen myös jatkuvana muuttujana mallissa 3. Muutoin hallituksen kokoonpanolla, toimitusjohtajan nimeämisellä tai mahdollisella kaksoisroolilla hallituksen jäsenenä ei ole tilastollisesti merkitsevää vaikutusta verovelvoitteiden laiminlyöntiin.

Tilintarkastusta koskevat tulokset

Tilintarkastuksesta tehdyt havainnot ovat yhdenmukaisia ja ne tukevat näkemystä, jonka mukaan tilintarkastuksella on merkittävä rooli taloustiedon laadun sekä yhtiön hallinnon lainmukaisuuden turvaajana. Tätä kautta tilintarkastukseen liittyvillä tiedoilla on selitysvoimaa myös verovelvoitteiden hoitoon.

Tulosten perusteella tilintarkastajan valinnalla on vaikutus verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyyteen siten, että suurten tilintarkastusyhteisöjen (Big 5)⁸⁹ asiakkailta on pienempi todennäköisyys verovelvoitteiden laiminlyöntiin kuin muiden tahojen tilintarkastamilla asiakkailta. Marginaaliefektien perusteella suurin todennäköisyys verovelvoitteiden laiminlyöntiin on luonnollisesti yhtiöillä, joilta puuttuu tilintarkastajan rekisteröintitieto. Tilintarkastusta koskevia velvoitteita tarkasteltiin myös kokonaistasolla⁹⁰. Tulokset osoittivat, että yhtiöissä, joissa on laiminlyöty yhtä tai useampaa tilintarkastusvelvoitetta, laiminlyödään todennäköisemmin myös verovelvoitteita.

Taloushallinnon järjestämistä koskevat tulokset

Taloushallinnon järjestämisen vaikutuksista verovelvoitteiden hoitoon saatiin suuntaa antavia tuloksia. Huomionarvoista on, että tulokset eivät ole täysin yhdenmukaisia eri regressiomalleissa. Tämä kuvastaa sitä, että taloushallinnon järjestämiseen liittyvien muuttujien selitysvoima koskien verovelvoitteiden hoitoa ei ole erityisen vahva.

Elinkeinotoiminnan veroilmoituksen antaneella taholla havaitaan olevan tilastollisesti merkitsevä vaikutus verovelvoitteiden laiminlyöntiin mallin 3 perusteella. Tuloksen mukaan verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyys on pienempi silloin, kun elinkeinotoiminnan

---

⁸⁹ Big 5 tilintarkastusyhteisöllä tarkoitetaan seuraavia: PwC, KPMG, EY, BDO ja Deloitte (Patentti- ja rekisterihallitus: [PRH - Tilintarkastusvalvonta - Tilintarkastusalan markkinaseurantaraportti 2021](#)).

⁹⁰ Tarkastelussa otettiin huomioon tilintarkastuksesta annetut tiedot elinkeinotoiminnan veroilmoituksella, tilintarkastajan rekisteröintitiedot sekä tilintarkastuskertomuksen toimittaminen.

veroilmoituksen on antanut auktorisoitu tilitoimisto, kuin tilanteissa, joissa veroilmoituksen on antanut muu tilitoimisto tai taho, jolla on runsaasti yritysyhteyksiä. Sen sijaan näyttöä ei saatu siitä, että verovelvoitteiden hoidossa olisi eroa tilanteissa, joissa veroilmoituksen on antanut auktorisoitu tilitoimisto tai yhtiön edustaja itse.

Tulosten mukaan elinkeinotoiminnan veroilmoituksen toimittaminen tiedostosiirtona sekä tilinpäätöksen toimittaminen digitilinpäätöksenä vähentää verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyyttä verrattuna perinteisiin ilmoitustapoihin. Tiedostosiirtona toimitetun veroilmoituksen osalta tulos on tilastollisesti merkitsevä kaikissa malleissa. Digitilinpäätöksen osalta tulos on tilastollisesti merkitsevä ainoastaan mallissa 3.

Kontrollimuuttujia koskevat tulokset

Useilla kontrollimuuttujilla oli tilastollisesti merkitsevä vaikutus verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyyteen. Vaikutukset olivat pääosin johdonmukaisia, joskin muuttujien tilastollinen merkitsevyys vaihtelee eri malleissa. Yleisellä tasolla kontrollimuuttujista voidaan päätellä, että verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyys on suurempi yhtiöillä, jotka ovat elinkaarensa lopussa, maksuvalmiudeltaan heikkoja sekä velkaantuneempia.

Yhtiön kokoa kuvaavilla muuttujilla (Tase, Liikevaihto ja Henkilöstömäärä) ei pääsääntöisesti ole tilastollisesti merkitsevää vaikutusta verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyyteen. Ainoastaan suuremman taseen omaavilla yhtiöillä havaitaan olevan suurempi todennäköisyys verovelvoitteiden laiminlyöntiin. Yhtiön koon vähäinen merkitys regressiomalleissa selittynee sillä, että kohdejoukko on rajattu kokonsa perusteella mikroyrityksiin. Kohdejoukon yhtiöt ovat siis kooltaan suhteellisen homogeenisia.

Lisäksi havaittiin, että verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyys on suurempi yhtiöillä, jotka ovat ilmoittaneet asiointitilikseen ulkomaisen pankkitilin sekä niillä, joilla käteisen osuus on suuri suhteessa rahoihin ja pankkisaamisiin. Tuloksia tulkitessa tulee huomioida, että ulkomaisen pankkitilin oli ilmoittanut asiointitilikseen ainoastaan 59 yhtiötä. Lisäksi käteisen osuus rahoista ja pankkisaamisista on veroilmoituksen erä, jossa voi mahdollisesti esiintyä ilmoitusvirheitä. Tarkasteltaessa aineistoa esimerkiksi havaittiin, että 1 278 yhtiötä oli ilmoittanut rahavarojen muodostuvan kokonaisuudessaan käteisestä. Kaikilta osin tätä ei voida pitää luotettavana tietona, koska erilaisia maksutapoja on laajasti yhtiöiden käytettävissä.

Regressioanalyysin tulosten mukaan yhtiön tuloksen tappiollisuus ja oman pääoman negatiivisuus pienentävät verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyyttä. Korrelaatioiden sekä aineiston tarkastelun perusteella vaikutus on kuitenkin päinvastainen: verovelvoitteiden laiminlyönnit ovat todennäköisempiä silloin, kun yhtiön tulos on tappiollinen tai oma pääoma negatiivinen. Tästä voidaan päätellä, että regressiomallien sisältämällä selittävillä- ja kontrollimuuttujilla on vaikutus kyseisiin ristiriitaisiin tuloksiin. Regressioanalyysin marginaaliefektien perusteella voidaan myös todeta, että Tulos ja Oma pääoma muuttujilla on vain vähäinen vaikutus Verovelvoitteet muuttujaan.

4.2.2 Klusterianalyysi

Tarkastelemme kohdejoukon yhtiöitä myös ryhmätasolla. Tarkastelu toteutetaan klusterianalyysillä, jossa ryhmät muodostetaan niin, että kuhunkin ryhmään kuuluvat yhtiöt ovat ominaisuuksiltaan mahdollisimman samankaltaisia, mutta ryhmät eroavat keskenään toisistaan⁹¹. Klusterianalyysi toteutettiin hyödyntäen k:n medoidin klusterointimenetelmää⁹².

Ryhmittelemme kohdejoukon yhtiöt kolmeen klusteriin. Klusteroinnissa käytetyt muuttujat valittiin kohdassa 4.1.2 esitettyjen korrelaatioiden perusteella. Mikäli muuttujan yksi tai useampi luokkakohtainen korrelaatio ylitti arvon 0,07, muuttaja otettiin klusterointiin mukaan. Näillä kriteereillä klusteroinnissa käytettiin seuraavia muuttujia: Verovelvoitteiden hoito, Hallituksen koko, Hallituksessa ulkopuolinen jäsen, Tilintarkastaja, Tilintarkastuskertomus, Tilintarkastusvelvoitteet, Tilinpäätöksen toimittamistapa, Toiminnan jatkuvuus ja Velkaantuneisuus.

Tarkastelemme klustereita niiden perustietojen, medoid-havaintojen (jatkossa ryhmäkeskusten) ja luokkakohtaisten esiintyvyyksien perusteella.

Klusterianalyysin tulokset

Taulukosta 1 nähdään, kuinka monta yhtiötä kuhunkin klusteriin kuuluu ja mikä on verovelvoitteita laiminlyöneiden yhtiöiden osuus kussakin klusterissa. Yhtiöiden lukumäärien perusteella klusterointi on tuottanut melko tasapainoisia ryhmiä. Klusterien perustiedoista nähdään, että suurin osuus verovelvoitteita laiminlyönnestä yhtiöistä (n 17 %) on klusterissa 1 ja pienin osuus (7 %) on klusterissa 3. Kaikista verovelvoitteita laiminlyönnestä yhtiöistä 62 % kuuluu klusteriin 1.

Taulukko 1. Klusterien perustiedot

Klusteri	Havainnot	Verovelvoitteita laiminlyöneet	Osuus % klusterissa	Osuus % verovelvoitteita laiminlyönnestä
1	11 569	1 932	16,7 %	62 %
2	6 468	532	8,2 %	17 %
3	9 033	647	7,2 %	21 %
Yhteensä	27 070	3 111		100 %

Lähde: Verohallinto 11/2023.

Liitteessä 9 esitetään klusterien ryhmäkeskukset eli yksittäiset yhtiöt, jotka edustavat kutakin klusteria. Muut havainnot valikoituvat klusteriin ryhmäkeskuksen perusteella siten, että ne ovat ominaisuuksiltaan samankaltaisia. Tarkastelemme klusterien sisällöllistä tulkintaa ryhmäkeskuksen perusteella.

⁹¹ Tähtinen, Laakkonen & Broberg, 2020

⁹² K:n medoidin klusterointimenetelmä on laajennus yleisemmin käytetylle k:n keskiarvon klusterointimenetelmälle. K:n keskiarvon klusterointimenetelmässä klustereiden keskipisteitä kutsutaan keskiarvoiksi. Sen sijaan k:n medoidin klusterointimenetelmässä sijaintina käytetään todellisia havaintoja eli medoideja K:n medoid on robustimpi kohinalle ja poikkeavien arvojen suhteen sekä soveltuu paremmin aineistolle, jossa on erilaisia muuttujatyyppisiä. Käytimme PAM (Partiton around Medoids) algoritmia, joka hyödyntää gowerin-etäisyysmetriikkaa. Selvityksen aineisto sisältää pääsääntöisesti luokiteltuja muuttujia, joiden tarkasteluun kyseinen metriikka soveltuu.

Kaikissa klustereissa ryhmäkeskuksena on yhtiö, joka on noudattanut verovelvoitteitaan. Klusterin 1 ryhmäkeskus poikkeaa muista siten, että sillä on useita tilintarkastukseen liittyvien velvoitteiden laiminlyöntejä. Yhtiöltä puuttuu tilintarkastaja ja tilintarkastuskertomus. Luonnollisesti myös tilintarkastusvelvoitteissa on yksi tai useampi laiminlyönti.

Klusterien 2 ja 3 ryhmäkeskukset poikkeavat toisistaan hallituksen kokoonpanon ja velkaantuneisuuden suhteen. Klusterissa 2 ryhmäkeskuksen hallituksen koko on yli 2 jäsentä ja hallitukseen on valittu ulkopuolinen jäsen. Vastaavasti klusterissa 3 ryhmäkeskuksen hallituksen koko on 1–2 jäsentä ja hallitukseen ei ole valittu ulkopuolista jäsentä. Klusterin 3 ryhmäkeskuksen velkaantuneisuusaste on alhaisempi. Ryhmäkeskusten perusteella klusterit 2 ja 3 ovat hyvin samankaltaisia.

Kuten taulukosta 1 nähtiin, verovelvoitteiden laiminlyöntejä esiintyy useimmin klusterin 1 yhtiöissä. Lisäksi ryhmäkeskus paljasti, että klusterin 1 havainnolla oli useita tilintarkastukseen liittyvien velvoitteiden laiminlyöntejä. Tarkastelemme klustereita edelleen tarkemmin niiden ominaisuuksien perusteella. Muuttujaluokkien esiintyvyydet on esitetty kuviossa 3 ja klusterien ominaisuudet liitteessä 10.

Kuvio 3. Muuttujaluokkien esiintyvyydet klustereittain

Lähde: Verohallinto 11/2023.

Muuttujaluokkien esiintyvyyksien perusteella havaitaan, että tilintarkastusta koskevien velvoitteiden laiminlyönnin lisäksi myös muiden velvoitteiden laiminlyönnit ovat yleisempiä klusterin 1 yhtiöissä kuin muihin klustereihin kuuluvissa yhtiöissä. Tämä voidaan tulkita siten, että eri velvoitteiden laiminlyönnit kasautuvat tietyille yhtiöille. Näillä yhtiöillä myös verovelvoitteiden laiminlyöntien esiintyvyys on suurin.

Taulukosta 1 nähtiin, että verovelvoitteiden laiminlyöntejä esiintyy vähiten klusterin 3 yhtiöissä, joskin esiintyvyys on lähes sama myös klusterissa 2. Lisäksi ryhmäkeskukset paljastivat, että klusterien 2 ja 3 havainnot ovat hyvin samanlaisia. Erot liittyvät hallituksen kokoonpanoon ja velkaantuneisuuteen. Tarkastelemme klustereita 2–3 edelleen tarkemmin niiden ominaisuuksien perusteella.

Muuttujaluokkien esiintyvyyksien perusteella havaitaan, että yhtiöiden ominaisuudet klusterissa 3 keskittyvät muuttujien luokkiin, jotka osoittavat velvoitteen noudattamista. Suurimmat erot klusterien 2 ja 3 välillä liittyvät hallituksen kokoonpanoon sekä velkaantuneisuusasteeseen. Klusteroinnin perusteella ei siis saada näyttöä siitä, että hallituksen kokoonpanolla, kuten koolla tai yhtiön ulkopuolisella jäsenellä hallituksessa, olisi olennaista merkitystä verovelvoitteiden hoidon näkökulmasta.

Klusterianalyysin tulokset ovat yhdenmukaisia kohdassa 4.2.1 esitettyjen regressioanalyysin tulosten kanssa. Klusteroinnin tulokset tukevat edelleen näkemystä, jonka mukaan eri viranomaisia koskevien velvoitteiden laiminlyönnit kasautuvat tietyille yhtiöille. Verovelvoitteiden hoito on yksi taloushallintoprosessin päätepisteistä. Velvoitteiden laiminlyönnit prosessin aikaisemmissa vaiheissa, kuten hallinnon järjestämis-, tilinpäätös-, tilintarkastusprosesseissa, heijastuvat luonnollisesti myös verovelvoitteiden hoitoon.

5 Yhteenveto

Tässä selvityksessä tarkasteltiin osakeyhtiön hallinnon ja taloushallinnon järjestämisen vaikutusta verovelvoitteiden hoitoon. Verovelvoitteiden hoitoa tarkasteltiin elinkeinotoiminnan veroilmoituksen antamisen sekä yhteisöveron maksamisen perusteella. Yhtiön hallinnon tarkastelu kattoi hallitusta, toimitusjohtajaa ja tilintarkastusta kuvaavia tietoja. Taloushallinnosta tarkasteltiin tilinpäätöksen sekä veroilmoituksen toimittamiseen liittyviä tietoja. Selvitys toteutettiin kokonaistutkimuksena mikrokokoisista tilintarkastusvelvollisista osakeyhtiöistä. Tarkastelu kattoi 27 070 osakeyhtiön tiedot vuodelta 2021.

Selvitys täydentää aikaisempaa tutkimusta ja pyrkii tunnistamaan verovelvoitteiden laiminlyöntiä selittäviä muuttujia

Yhtiön hallinto-, taloushallinto ja veroilmoitusprosessit linkittyvät kiinteästi toisiinsa. Veroilmoittaminen ja verovelvoitteiden hoito on näiden prosessien päätepiste, jossa hyödynnetään kirjanpidon ja tilinpäätöksen tuottamaa tietoa. Selvityksen taustaoletuksena on, että yhtiön hallintoon ja taloushallintoon liittyvien tietojen perusteella voidaan selittää sen verovelvoitteiden hoidon tasoa. Selvityksen uutuusarvo aikaisempaan tutkimukseen verrattuna syntyy kyseisten tietojen kokonaisvaltaisesta tarkastelusta.

Yhtiön hallinnolla on jo lainsäädännön perusteella keskeinen rooli yhtiön talousraportoinnissa. Myös tutkimukset ovat todentaneet kyseisten toimijoiden vaikuttavan yhtiön taloudelliseen raportointiin. Hallinnon vaikutus raportointiin ei ole yksiselitteinen. Vahvakin hallitus ja johto voivat pyrkiä minimoimaan yhtiön verorasituksen. Tutkimusten mukaan taloushallinnon tehtävien ulkoistaminen ja tilintarkastus voivat parantaa talous- ja veroraportoinnin laatua etenkin mikroyhtiöissä, joissa resurssit taloushallinnon tehtävien hoitamiseen ja valvontaan ovat rajalliset. Taloushallinnon palveluntarjoajien resursseissa ja laadussa voi myös olla eroja.

Puutteet yhtiön kaupparekisteritiedoissa kertovat suuremmasta verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyydestä

Selvityksessä sovellettiin eri tilastomenetelmiä, joiden tulokset olivat verrattain yhdenmukaisia. Tulosten perusteella verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyys oli suurempi yhtiöillä, joilla oli puutteita hallitusta, tilinpäätöstä tai tilintarkastusta koskevissa kaupparekisteritiedoissa. Lisäksi havaittiin, että mukautetun tilintarkastuskertomuksen saaneet yhtiöt laiminlyövät verovelvoitteitaan todennäköisemmin kuin vakimuotoisen tilintarkastuskertomuksen saaneet yhtiöt. Ryhmätasolla tarkasteltuna eniten verovelvoitteiden laiminlyöntejä esiintyi yhtiöillä, joilla oli edellä mainittuja kaupparekisteritietojen puutteita. Lisäksi osa näistä yhtiöistä oli elinkaarensa lopussa.

Tulokset eivät ole yllättäviä, koska etenkin mikroyhtiöissä elinkeinotoiminnan veroilmoitus johdetaan melko suoraviivaisesti yhtiön kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Mikäli yhtiön hallinto- tai taloushallintoprosessissa on puutteita, tämä heijastuu väistämättä myös verovelvoitteiden hoitoon. Tulokset viittaavat myös siihen, että puutteet eri viranomaisille tehtävissä

ilmoituksissa kasautuvat tietyille yhtiöille. Viranomaisille ilmoittaminen on myös osittain päällekkäistä. Yhtiön hallitus ja johto on kuitenkin vastuussa kokonaisuutena siitä, että yhtiön tiedot ilmoitetaan eri viranomaisille oikea-aikaisesti ja oikean sisältöisinä. Tämä vastuu säilyy myös tilanteissa, joissa yhtiön toiminta on päättymässä.

Selvityksen tulokset tukevat näkemystä, jonka mukaan tilintarkastuksella on rooli myös verotuksen oikeellisuuden varmistajana. Tulosten perusteella tilintarkastuskertomukset sisältävät informaatiota, jonka perusteella voidaan arvioida yhtiön verovelvoitteiden hoitoa ainakin yleisellä tasolla. Kaupparekisteristä puuttuva tilintarkastuskertomus voi merkitä myös sitä, ettei yhtiössä ole tehty tilintarkastusta lainkaan. Tämä heijastuu kielteisesti myös verovelvoitteiden hoitoon.

Huomionarvoista on myös se, että kaupparekisterilain uudistus sekä PRH:n pyrkimykset kaupparekisteritietojen ajantasaistamiseen⁹³ ovat todennäköisesti vieneet rekisteritietoja luotettavampaan suuntaan tarkasteluvuoden 2021 jälkeisenä aikana. Selvityksen tulosten perusteella kaupparekisteritietojen ajantasaisuuden parantaminen onkin toivottava kehityssuunta.

Osakeyhtiöt hyödyntävät mahdollisuuksia järjestellä hallintonsa ja taloushallintonsa niille tarkoituksenmukaisella tavalla

Selvityksen aineiston perusteella myös mikroyhtiöt hyödynsivät lainsäädännön tarjoamia joustomahdollisuuksia hallinnon ja taloushallinnon järjestämisen suhteen. Tietyiltä osin nämä valinnat heijastuivat myös verovelvoitteiden hoitoon.

Verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyyden havaittiin olevan pienempi yhtiöillä, joilla tilintarkastajaksi oli valittu suuri tilintarkastusyhteisö kuin niillä, joilla palveluntarjoajaksi oli valittu muu taho. Sen sijaan hallituksen ulkopuolisilla jäsenillä tai toimitusjohtajan nimeämällä ei havaittu olevan vaikutusta verovelvoitteiden laiminlyönnin todennäköisyyteen.

Selvityksessä saatiin myös suuntaa antavaa näyttöä siitä, että veroilmoituksen antaneella taholla sekä veroilmoituksen ja tilinpäätöksen toimittamistavalla on merkitystä verovelvoitteiden hoidossa. Tulokset viittasivat siihen, että tilitoimistojen välillä on hienoisia laatueroja. Lisäksi havaittiin, että sähköisten ilmoituskanavien hyödyntäminen edesauttaa myös verovelvoitteiden hoitoa.

Taloushallintoalalla on tapahtunut merkittäviä muutoksia markkinoiden polarisoitumisen myötä. Kysynnän näkökulmasta asiakasyhtiöiden pyrkimykset kehittää toimintaansa ja esimerkiksi digikyvykkyyttään saattavat vaikuttaa ulkoisten palveluntarjoajien valintaan, kuten kirjanpidon ulkoistamispäätöksiin ja tilintarkastajan valintaan.

---

⁹³ PRH muun muassa poistaa kaupparekisteristä toimimattomia yhtiöitä sekä toimikelpoisen hallituksen tai tilinpäätöksen ilmoittamatta jättäneitä yhtiöitä. Kts. lisätietoa Patentti- ja rekisterihallitus: [PRH - Kaupparekisteri](#).

Palveluntarjoajien asiakasvalinta tarkempaan tarkasteluun

Palveluiden kysyntänäkökulman lisäksi selvityksen tulokset voivat kuvastaa myös taloushallinnon ja tilintarkastuksen palveluntarjoajien asiakasvalintaa. Tilitoimistot ja tilintarkastajat erikoistuvat entistä selkeämmin palvelemaan tietyn tyyppisiä asiakkaita. Lisäksi muun muassa Verohallinto tekee tiivistä yhteistyötä taloushallintoalan toimijoiden, kuten tilitoimistojen, kanssa. Tavoitteena on kehittää yhteistyötä ja tilitoimistojen verotukseen liittyvän osaamista.

Toisaalta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaan pyrkivä lainsäädäntö on kiristynyt viimeisten vuosien aikana. Ilmoitusvelvollisten toimintaa myös tarkastetaan. Taloushallinnon alalla on mahdollisesti havahduttu siihen, että veropetostapauksissa rikosoikeudellinen vastuu voi ulottua esimerkiksi kirjanpitäjään. Suuremmilla toimijoilla on paremmat edellytykset hallinnoida asiakasriskejään myös tästä näkökulmasta. Esimerkiksi tilintarkastuksen osalta selvityksen tulokset voivat selittyä sillä, että suuret tilintarkastusyhteisöt hyväksyvät asiakkaikseen vain maltillisen riskin omaavia yhtiöitä.

Jatkossa on tarpeen tarkastella, ovatko markkinat taloushallinnon, tilintarkastuksen ja rahoituksen aloilla eriytyneissä entisestään asiakasriskin perusteella. Tämä on seikka, joka tulisi ottaa huomioon harmaan talouden torjunnassa ja jota tulisi tarkastella myös tulevaisissa selvityksissä.

6 Lähteet

- Burman, V., Mättö, M., Niskanen, M. & Ojala, H. (2023). How Does Corporate Governance Affect Tax Aggressiveness? Evidence from Finland. *Nordic Journal of Business*, 72(2), 1-18.
- Dong, T., Tylaite, M. & Wilson, R. (2023). Voluntary vs. mandatory: the role of auditing in constraining corporate tax avoidance in small private firms. *Accounting and Business Research*, 53(7), 723-755.
- Downing, J. & Christian, L. J. (2019). Audit exemptions and compliance with tax and accounting regulations. *Accounting and Business Research*, 49(1), 28-67.
- Fallan, E., Antonsen, S., Fallan, L. & Olsen, T-E. (2018). Abolition of Statutory Audit Obligation of Small Limited Liability Companies in Norway. Should Tax Evasion Inclined Industries be Excepted? *International Journal of Accounting and Taxation*, 6(1), 18-30.
- Hanlon, M. & Heitzman, S. (2010). A Review of Tax Research. *Journal of Accounting and Economics*, 50(2-3), 127-178.
- Höglund, H. & Sundvik, D. (2016). Financial reporting quality and outsourcing of accounting tasks: Evidence from small private firms. *Advances in Accounting*, 35, 125-134.
- Höglund, H. & Sundvik, D. (2016). Outsourcing of accounting tasks and tax management: evidence from a corporate tax rate change. *Applied Economics Letters*, 23(7), 482-485.
- Höglund, H. & Sundvik, D. (2019). Do auditors constrain intertemporal income shifting in private companies? *Accounting and Business Research* 49(3), 245-270.
- Juntunen, J., Lepistö, S. & Juntunen, M. (2022). Latent classes of accounting outsourcing firms. *Journal of Global Operations and Strategic Sourcing*, 15(1), 115–141.
- Keskuskauppakamari. (2016). Asialuettelo listaamattomien yhtiöiden hallinnoinnin kehittämiseksi - Corporate Governance. Helsinki: Keskuskauppakamari.
- Keskuskauppakamari. (2023). Kauppakamarien PK-hallitusbarometri. Helsinki: Keskuskauppakamari.
- Klassen, K., Lisowsky, P. & Mescall, D. (2016). The Role of Auditors, Non-Auditors, and Internal Tax Departments in Corporate Tax Aggressiveness. *The Accounting Review*, 91(1), 179–205.
- Määttä, K. & Hirvonen, M. (2018). Viranomaisten tietojenvaihtosäännösten kehitys harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnassa. Helsinki: Edilex.

- OECD (2004). Compliance Risk Management: Managing and Improving Tax Compliance: Organisation for Economic Cooperation and Development.
- Ojala, H., Collis, J., Kinnunen, J., Niemi, L. & Troberg, P. (2016). The Demand for Voluntary Audit in Micro-Companies: Evidence from Finland. *International Journal of Auditing*, 20(3), 267-277.
- Ojala, H., Kinnunen, J., Niemi, L., Troberg, P. & Collis, J. (2020). What Turns the Taxman on? Tax Aggressiveness, Financial Statement Audits, and Tax Return Adjustments in Small Private Companies. *The International Journal of Accounting*, 55(3), 2050011.
- Ojala, H., Mättö, M. & Niskanen, M. (2021). Tilintarkastuksen laatu: Johdon omistusosuuden ja hallituksen rakenteen rooli yksityisesti omistetuissa yrityksissä. *Tarkastus, arviointi ja valvonta murroksessa*, 39–54.
- Paukku, E. (2021). Verotuksen kirjanpitosidonnaisuudesta erkaantumisen vaikutukset kirjanpitorikoksen ja veropetoksen yhteyteen. *Edilex*, 2021/47.
- Richardson, G., Taylor, G. & Lanis, R. (2013). The impact of board of director oversight characteristics on corporate tax aggressiveness: An empirical analysis. *Journal of Accounting and Public Policy*, 32(3), 68-88.
- Saragih, A. H. & Syaiful, A. (2021). Corporate tax risk: a literature review and future research directions. *Management Review Quarterly*, 1-51.
- Steijvers, T. & Niskanen, M. (2014). Tax aggressiveness in private family firms: An agency perspective. *Journal of Family Business Strategy*, 5(4), 347-357.
- Sundvik, D. (2017). A review of earnings management in private firms in response to tax rate changes. *Nordic Tax Journal* 1(1), 151-161.
- Swedish National Audit Office. (2017). Abolition of audit obligation for small limited companies - a reform where costs outweigh benefits. *Swedish National Audit Office (Riksrevisionen)*.
- Tähtinen, J., Laakkonen, E. & Broberg, M. (2020). Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita. *Turku: Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisusarja C*, oppimateriaalit 22.
- Vanstraelen, A. & Schelleman, C. (2017). Auditing private companies: what do we know? *Accounting and Business Research*, 47(5), 565–584.

Lait ja asetukset

Kaupparekisterilaki (564/2023) ja (2.2.1979/129)

Kirjanpitolaki (30.12.1997/1336)

Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä (21.12.2010/1207)

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (28.6.2017/444)

Osakeyhtiölaki (624/2006)

Tilintarkastuslaki (1141/2015)

Tuloverolaki (30.12.1992/1535)

Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (1753/2015)

Yritys- ja yhteisötietolaki (16.3.2001/244)

Muut virallislähteet

HE 176/2008 Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain sekä tuloverolain 45 §:n muuttamisesta

HE 244/2022 Hallituksen esitys eduskunnalle kaupparekisterilain ja elinkeinotoimintalain sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

KILA 1899/2012 Kirjanpitolautakunnan lausunto: Tilinpäätöksen allekirjoittamisesta muutoin kuin perinteisin allekirjoituksin

KILA 2014/2021 Kirjanpitolautakunnan lausunto: Tilinpäätöksen hyväksymispäivämäärään ja allekirjoittamiseen liittyvistä kysymyksistä

TEM 031:00/2016 Säädösvalmistelu: Kaupparekisterilain kokonaisuudistus

Verohallinnon päätös veroilmoituksen ja kiinteistötietojen ilmoituksen antamisesta 12.12.2022/1087

Sähköiset lähteet

Patentti- ja rekisterihallitus. *Digitaaliset tilinpäätökset*. Luettavissa <https://www.prh.fi/fi/tieto-ajankohtaista/projektit/ixbrl.html>. Viitattu 25.4.2024.

Patentti- ja rekisterihallitus. *Kaupparekisteri*. Luettavissa <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri.html>. Viitattu 26.4.2024.

Patentti- ja rekisterihallitus. *Osakeyhtiön ja osuuskunnan tilinpäätöksen ilmoittaminen kaupparekisteriin*. Luettavissa https://www.prh.fi/fi/tilinpaatokset/osakeyhtio_ja_osuuskunta_tilinpaatos_kaupparekisteriin.html. Viitattu 26.4.2024.

Patentti- ja rekisterihallitus. *Tiivistelmä uudesta kaupparekisterilaista*. Luettavissa <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/uusikaupparekisterilaki.html>. Viitattu 26.4.2024.

Patentti- ja rekisterihallitus. *Tilinpäätös veroilmoituksen mukana kaupparekisteriin*. Luettavissa https://www.prh.fi/fi/tilinpaatokset/osakeyhtio_ja_osuuskunta_tilinpaatos_kaupparekisteriin/tilinpaatos_veroilmoituksen_mukana.html. Viitattu 26.4.2024.

Patentti- ja rekisterihallitus. *Tilintarkastusalan markkinaseurantaraportti 2021*. Luettavissa https://www.prh.fi/fi/tilintarkastusvalvonta/tilintarkastusvalvonta/markkinaseurantaraportit/tilintarkastusalan_markkinaseurantaraportti_2021.html. Viitattu 26.4.2024.

Patentti- ja rekisterihallitus. *Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä*. Luettavissa <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>. Viitattu 26.4.2024.

Suomen Taloushallintoliitto ry. *Ostajan opas. Ohjeita ja vinkkejä taloushallinnon palveluja ostavalle tai ostamista harkitsevalle*. Luettavissa https://taloushallintoliitto.fi/tietopankki/ostajan-opas/?gclid=EAlaQobChMIv7bHoNHv_gIVZ4VoCR0IHQzIEAAYAiAAEqJ2Q_D_BwE. Viitattu 26.4.2024.

Suomen Tilintarkastajat ry. *Tilintarkastajia on vähemmän kuin koskaan – töitä olisi tarjolla enemmän kuin ikinä*. Luettavissa <https://tilintarkastajat.fi/blogit/tilintarkastajia-on-vahemman-kuin-koskaan-toita-olisi-tarjolla-enemman-kuin-ikina/>. Viitattu 26.4.2024.

Suomen yrittäjät. *Puretaan normeja – Yrittäjien 130 ehdotusta sujuvampaan arkeen*. Luettavissa <https://www.yrittajat.fi/ajankohtaista/puretaan-normeja/#parempaa-hallintoa>. Viitattu 26.4.2024.

Tilisanomat. *Auktorisointi, sertifiointi vai auditointi?* Luettavissa <https://tilisanomat.fi/tyo-ja-ura/auktorisointi-sertifiointi-vai-auditointi>. Viitattu 26.4.2024.

Valtiokonttori. *Yrityksen digitalous*. Luettavissa <https://www.yrityksendigitalous.fi/>. Viitattu 25.4.2024.

Verohallinto. *Asioi verkossa*. Luettavissa <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/yhteystiedot-ja-asiointi/asioi-verkossa/>. Viitattu 26.4.2024.

7 Luettelo kuvioista ja taulukoista

Taulukko 1. Klusterien perustiedot	20
Kuvio 1. Suurimmat luokkakohtaiset korrelaatiot	15
Kuvio 2. Suurimmat marginaaliefektit regressiomallin 2 perusteella, piste-estimaatit sekä 95 % luottamusvälit	17
Kuvio 3. Muuttujaluokkien esiintyvyydet klustereittain.....	21

8 Liitteet

Liite 1. Kohdejoukon valintakriteerit

Liite 2. Vastemuuttujan tiedot

Liite 3. Muuttujien kuvaukset

Liite 4. Selittävien muuttujien odotetut etumerkit regressioanalyysissä

Liite 5. Aineistoa kuvaavat tiedot

Liite 6. Korrelaatiot

Liite 7. Regressioanalyysien tulokset (mallit 1–3)

Liite 8. Marginaaliefektit, piste-estimaatit ja 95 % luottamusvälit (malli 2)

Liite 9. Klusterien ryhmäkeskusten ominaisuudet

Liite 10. Muuttujaluokkien esiintyvyydet klustereittain

Liite 1. Kohdejoukon valintakriteerit

Vuosi	2021
Alkuperäinen kohdejoukko (kaikki osakeyhtiöt)*	234 897
Kohdejoukosta vähennetään	
Osakeyhtiöt, jotka eivät ole antaneet elinkeinotoiminnan veroilmoitusta (6B lomake)**	23 086
TTL 2 luvun 2 §:n asettamia kokorajoja pienemmät yhtiöt***	152 050
KPL 1 luvun 4 b §:n asettamia kokorajoja suuremmat yhtiöt	32 691
Lopullinen kohdejoukko	27 070
<p>*Pois lukien luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt (toimialat 64, 65 ja 66)</p> <p>**Osakeyhtiöt, jotka ovat antaneet elinkeinotoiminnan veroilmoituksen (6B lomake) 211 811</p> <p>***Yhtiön koko määritettiin veroilmoitukselta sekä tulorekisteristä saatujen tietojen perusteella.</p> <p>Yhtiön koon alarajan määrittämiseksi tiedot kerättiin kahdelta tilikaudelta. Kohdejoukko ei sisällä uusia yhtiöitä, joilla useampi raja ylittyy ensimmäisen tilikauden aikana. Kohdejoukon muodostamisessa ei otettu huomioon esimerkiksi yhtiön yhtiöjärjestyksen sisältämiä määräyksiä koskien tilintarkastajan valintaa.</p> <p>Lähde: Verohallinto 11/2022.</p>	

Liite 2. Vastemuuttujan tiedot

OECD (2004) osa-alue	Tieto	Verovelvoitteet hoidettu	Verovelvoitteita laiminlyöty
<i>Oikea-aikainen ilmoittaminen</i>	Elinkeinotoiminnan veroilmoituksen (6B) antaminen	Veroilmoitus on annettu neljän kuukauden kuluessa siitä, kun tilikauden viimeinen kalenterikuukausi on päättynyt	Veroilmoitus on annettu yli neljän kuukauden kuluessa siitä, kun tilikauden viimeinen kalenterikuukausi on päättynyt
<i>Oikeansisältöinen ilmoittaminen*</i>	Säännönmukaisen verotuksen oikaisut**	Ilmoitussisältöä ei ole muutettu säännönmukaisen verotuksen valvonnassa	Ilmoitussisältöä on muutettu säännönmukaisen verotuksen valvonnassa
	Verotarkastus	Yhtiöön ei ole kohdistunut verotarkastusta tai verotarkastuksessa ei ole tehty EVL havaintoja	Yhtiöön on kohdistunut verotarkastus, jossa on tehty EVL havaintoja
<i>Oikea-aikainen maksaminen</i>	Verovelka	Yhtiöllä ei ole ollut yli 14 päivää erääntynyttä jäännösveron verovelkaa	Yhtiöllä on ollut yli 14 päivää erääntynyttä jäännösveron verovelkaa
<p>* Tarkastelussa ei oteta huomioon arvioverotusta, koska kaikki kohdejoukon yhtiöt ovat antaneet elinkeinotoiminnan veroilmoituksen. Kaikkia vääransisältöisiä ilmoituksia ei välttämättä havaita verovalvonnassa. ** Säännönmukaisen verotuksen oikaisujen lähtökohtana on verovelvollisen antama veroilmoitus.</p>			

Liite 3. Muuttujien kuvaukset

VASTEMUUTTUJA		
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Muuttujan kuvaus
Verovelvoitteiden hoito	Verovelvoitteet hoidettu (0) Verovelvoitteita laiminlyöty (1)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-1. 0=yhtiön verovelvoitteiden hoidossa ei ole laiminlyöntejä. 1=yhtiön verovelvoitteiden hoidossa on laiminlyönti/laiminlyöntejä. Verovelvoitteiden hoito määritetään oikea-aikaisen ilmoittamisen, oikean sisältöisen ilmoittamisen sekä oikea-aikaisen maksamisen perusteella. Kaikki kohdejoukon yhtiöt ovat rekisteröityneet ainakin yhteen Verohallinnon rekisteriin.
SELITTÄVÄT MUUTTUJAT		
HALLINTO		
Hallitus ja toimitusjohtaja		
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Muuttujan kuvaus
Hallitus lkm	Hallitus lkm	Hallituksen jäsenten lukumäärä vuoden t lopussa.
Hallituksen koko	Hallituksessa 1–2 jäsentä (0) Hallituksessa yli 2 jäsentä (1) Hallitus puuttuu (2)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-2. 0=hallituksen koko on 1-2 jäsentä. 1= hallituksen koko on suurempi kuin kaksi jäsentä. 2=yhtiön hallituksessa ei ole jäseniä
Hallituksessa ulkopuolinen jäsen	Hallituksessa ei ulkopuolista jäsentä (0) Hallituksessa ulkopuolinen jäsen (1) Hallitus puuttuu (2)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-2. 0=yhtiön hallituksessa ei ole ulkopuolista jäsentä/jäseniä. 1= yhtiön hallituksessa on ulkopuolinen jäsen/jäseniä. 2=yhtiön hallituksessa ei ole jäseniä. Hallituksen ulkopuoliseksi jäseneksi katsotaan henkilö, joka ei ole yhtiön osakas eikä toimitusjohtaja.
Toimitusjohtaja	Toimitusjohtajalla kaksoisrooli (0) Toimitusjohtajalla ei kaksoisroolia (1) Toimitusjohtaja puuttuu (2)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-2. 0=toimitusjohtajalla on kaksoisrooli. 1= toimitusjohtajalla ei ole kaksoisroolia. 2= yhtiöllä ei ole toimitusjohtajaa. Toimitusjohtajalla katsotaan olevan kaksoisrooli, mikäli toimitusjohtaja on myös yhtiön hallituksen jäsen.
Tilintarkastus		
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Muuttujan kuvaus
Tilintarkastaja	Tilintarkastaja big5 yhteisö (0) Tilintarkastaja muu yhteisö (1) Tilintarkastaja henkilö (2) Tilintarkastaja puuttuu (3)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-3. 0=tilintarkastajaksi on rekisteröity suuri tilintarkastusyhteisö (Big 5). 1=tilintarkastajaksi on rekisteröity muu tilintarkastusyhteisö. 2=tilintarkastajaksi on rekisteröity henkilö. 3=yhtiöllä ei ole rekisteröityä tilintarkastajaa.
Tilintarkastuskertomus	Tilintarkastuskertomus vakiomuotoinen (0) Tilintarkastuskertomus mukautettu (1) Tilintarkastuskertomus puuttuu (2)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-2. 0=tilintarkastuskertomus on vakiomuotoinen. 1=tilintarkastuskertomus on mukautettu. 2=tilintarkastuskertomusta ei ole rekisteröity kaupparekisteriin.
Tilintarkastusvelvoitteet	Tilintarkastusvelvoitteita noudatettu (0) Tilintarkastusvelvoitteita laiminlyöty (1)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-1. 0=yhtiö on noudattanut tilintarkastusvelvoitteita. 1=yhtiö on laiminlyönyt yhden tai useamman tilintarkastusvelvoitteen. Tilintarkastusvelvoitteilla tarkoitetaan yhtiön velvollisuutta ilmoittaa tilintarkastusta koskevaa tietoa veroilmoituksella, rekisteröidä tilintarkastaja kaupparekisteriin sekä toimittaa tilintarkastuskertomus kaupparekisteriin.
Jatkuu seuraavalla sivulla		

Jatkoa edelliseltä sivulta		
TALOUSHALLINTO		
Veroilmoituksen ja tilinpäätöksen toimittaminen		
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Muuttujan kuvaus
Veroilmoituksen antaja	Veroilmoituksen antaja auktorisoitu tilitoimisto (0) Veroilmoituksen antaja muu tilitoimisto (1) Veroilmoituksen antaja laajat yritysytteudet (2) Veroilmoituksen antaja vähäiset yritysytteudet (3)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot välillä 0-3. 0=auktorisoitu tilitoimisto on antanut veroilmoituksen, 1= auktorisoimaton tilitoimisto on antanut veroilmoituksen, 2=veroilmoituksen antajalla on 10 tai yli 10 yritysytteyttä, 3=veroilmoituksen antajalla on alle 10 yritysytteyttä. Auktorisoidulla tilitoimistolla tarkoitetaan auktorisoitua Taloushallintoliiton jäsentä.
Veroilmoituksen toimittamistapa	Veroilmoitus toimitettu omavero/paperi (0) Veroilmoitus toimitettu tiedostosiirtana (1)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-1. 0=yhtiön veroilmoitusta ei ole toimitettu tiedostosiirtana Verohallinnolle. 1=yhtiön veroilmoitus on toimitettu tiedostosiirtana Verohallinnolle.
Tilinpäätöksen toimittamistapa	Tilinpäätös toimitettu pdf/paperi (0) Tilinpäätös toimitettu digitilinpäätös (1) Tilinpäätös puuttuu (2)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-2. 0=yhtiön tilinpäätös on toimitettu pdf/paperi muotoisena kaupparekisteriin. 1=yhtiön tilinpäätös on toimitettu digitilinpäätöksenä kaupparekisteriin. 2=yhtiön tilinpäätöstä ei ole toimitettu kaupparekisteriin määräajassa.
KONTROLLIMUUTTUJAT		
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Muuttujan kuvaus
Ikä	Ikä	Yhtiön toiminta-aika vuosina
Toiminta-aika	Toiminta-aika alle 1,5 vuotta (1) Toiminta-aika 1,5–3 vuotta (2) Toiminta-aika 3–5 vuotta (3) Toiminta-aika 5–10 vuotta (4) Toiminta-aika yli 10 vuotta (5)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot välillä 1-5. 1= alle 1,5 vuotta, 2= 1,5-3 vuotta, 3= 3-5 vuotta, 4= 5-10 vuotta ja 5= yli 10 vuotta.
Toiminnan jatkuvuus	Toiminta jatkuu t+1 (0) Toiminta päätynyt t+1 (1)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-1. 0=yhtiön toiminta jatkuu. 1=yhtiön toiminta on lakannut vuonna t+1 tai t+2.
Tase	Tase log	Luonnollinen logaritmi yhtiön taseen loppusummasta
Liikevaihto	Liikevaihto log	Luonnollinen logaritmi yhtiön liikevaihdosta
Henkilöstömäärä	Koko henkilöstömäärä	Yhtiön keskimääräinen henkilöstömäärä tilikauden aikana
Tulos	Tulos positiivinen (0) Tulos tappiollinen (1)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-1. 0= yhtiön nettotulos on positiivinen. 1= yhtiön nettotulos on 0 tai negatiivinen.
Oma pääoma	Oma pääoma positiivinen (0) Oma pääoma negatiivinen (1)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-1. 0=yhtiön oma pääoma on positiivinen. 1=yhtiön oma pääoma on 0 tai negatiivinen.
Maksuvalmius	Maksuvalmius alle 0,5 (1) Maksuvalmius 0,5–1 (2) Maksuvalmius yli 1 (3)	Lyhytaikaiset varat jaettuna lyhytaikaisilla veloilla. Luokkamuuttuja, joka saa arvot välillä 1-3. 1= maksuvalmius alle 0,5, 2= maksuvalmius 0,5-1 ja 3= yli 1.
Pankkitili	Pankkitili kotimainen (0) Pankkitili ulkomainen (1) Pankkitili puuttuu (2)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 0-2. 0=yhtiöllä on kotimainen pankkitili. 1 = yhtiöllä on ulkomainen pankkitili. 2=yhtiötä puuttuu pankkitilietieto
Käteinen	Käteisen osuus rahoista ja pankkisaamisista	Käteisen määrä jaettuna rahoilla ja pankkisaamisilla
Velkaantuneisuus	Velkaantuneisuus 0–1 (1) Velkaantuneisuus 1–2 (2) Velkaantuneisuus 2–4 (3) Velkaantuneisuus yli 4 (4)	Luokkamuuttuja, joka saa arvot 1-4. 1= velkaantuneisuus 0-1, 2= velkaantuneisuus yli 1-2, 3= velkaantuneisuus yli 2-4 ja 4= velkaantuneisuus yli 4. Velkaantuneisuus on laskettu kaavalla velat jaettuna omalla pääomalla.

Liite 4. Selittävien muuttujien odotetut etumerkit regressioanalyysissä

SELITTÄVÄT MUUTTUJAT			
Hallitus ja toimitusjohtaja			
Yhtiön hallinto			
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Odotettu etumerkki (+/-)	Perustelu odotetulle etumerkille
Hallitus lkm	Hallitus lkm	-	Suuremmissa hallituksissa on jäseniä, joilla on asiantuntemusta taloushallinnon järjestämiseen sekä verotukseen liittyvistä velvoitteista ja oikeuksista.
Hallituksen koko	Hallituksessa 1–2 jäsentä (0)	Referenssiryhmä	
	Hallituksessa yli 2 jäsentä (1)	-	Suuremmissa hallituksissa on jäseniä, joilla on asiantuntemusta taloushallinnon järjestämiseen sekä verotukseen liittyvistä velvoitteista ja oikeuksista.
	Hallitus puuttuu (2)	+	Hallituksen jäsenet tulee ilmoittaa kaupparekisteriin. Tietojen puuttuminen on itsessään laiminlyönti, joka kohottaa yhtiön yleistä riskiä erilaisten velvoitteiden laiminlyöntiin.
Hallituksessa ulkopuolinen jäsen	Hallituksessa ei ulkopuolista jäsentä (0)	Referenssiryhmä	
	Hallituksessa ulkopuolinen jäsen (1)	-	Hallituksen ulkopuolinen jäsen valvoo yhtiön toimintaa riippumattomasti.
	Hallitus puuttuu (2)	+	Hallituksen jäsenet tulee ilmoittaa kaupparekisteriin. Tietojen puuttuminen on itsessään laiminlyönti, joka kohottaa yhtiön riskiä erilaisten velvoitteiden laiminlyöntiin.
Toimitusjohtaja	Toimitusjohtajalla kaksoisrooli (0)	Referenssiryhmä	
	Toimitusjohtajalla ei kaksoisroolia (1)	-	Toimitusjohtaja, jolla ei ole kaksoisroolia yhtiön hallituksessa, vastaa yhtiön operatiivisesta toiminnasta. Hallitus valvoo hänen toimintaansa erillisenä hallintoelimenä. Roolien erillisyyden tukee yhtiön hyvää hallinnointia.
	Toimitusjohtaja puuttuu (2)	+	Hallituksen jäsenet tulee ilmoittaa kaupparekisteriin. Tietojen puuttuminen on itsessään laiminlyönti, joka kohottaa yhtiön riskiä erilaisten velvoitteiden laiminlyöntiin.
Positiivinen etumerkki (+) tarkoittaa suurempaa todennäköisyyttä verovelvoitteiden laiminlyöntiin verrattuna vertailuryhmään.			
Negatiivinen etumerkki (-) tarkoittaa pienempää todennäköisyyttä verovelvoitteiden laiminlyöntiin verrattuna vertailuryhmään.			
Jatkuu seuraavalla sivulla			

Jatkoa edelliseltä sivulta			
Tilintarkastus			
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Odotettu etumerkki (+/-)	Perustelu odotetulle etumerkille
Tilintarkastaja	Tilintarkastaja big5 yhteisö (0)	Referenssiryhmä	
	Tilintarkastaja muu yhteisö (1)	+	Suurten tilintarkastusyhteisöjen resurssit tilintarkastusten suorittamiseen ovat paremmat kuin pienemmillä toimijoilla. Tilintarkastuksen laatu vaikuttaa taloustiedon laatuun ja tätä kautta myös verovelvoitteiden hoitoon.
	Tilintarkastaja henkilö (2)	+	Kts. edellinen kohta
	Tilintarkastaja puuttuu (3)	+	Yhtiön tilintarkastaja tulee rekisteröidä kaupparekisteriin. Tietojen puuttuminen on itsessään laiminlyönti, joka kohottaa yhtiön riskiä erilaisten velvoitteiden laiminlyöntiin.
Tilintarkastuskertomus	Tilintarkastuskertomus vakioimuotoinen (0)	Referenssiryhmä	
	Tilintarkastuskertomus mukautettu (1)	+	Tilintarkastuskertomuksen mukauttaminen voi olla osoitus siitä, että yhtiön taloustieto ei ole kaikilta osin luotettavaa. Odotamme, että taloustiedon laadulla on vaikutus verovelvoitteiden hoitoon.
	Tilintarkastuskertomus puuttuu (2)	+	Tilintarkastuskertomus tulee toimittaa kaupparekisteriin tilikausittain. Tilintarkastuskertomuksen puuttuminen on itsessään laiminlyönti, joka kohottaa yhtiön yleistä riskiä velvoitteiden laiminlyöntiin.
Tilintarkastusvelvoitteet	Tilintarkastusvelvoitteita noudatettu (0)	Referenssiryhmä	
	Tilintarkastusvelvoitteita laiminlyöty (1)	+	Tilintarkastusta koskevien velvoitteiden laiminlyönti kohottaa yhtiön riskiä erilaisten velvoitteiden laiminlyöntiin.
Positiivinen etumerkki (+) tarkoittaa suurempaa todennäköisyyttä verovelvoitteiden laiminlyöntiin verrattuna vertailuryhmään. Negatiivinen etumerkki (-) tarkoittaa pienempää todennäköisyyttä verovelvoitteiden laiminlyöntiin verrattuna vertailuryhmään.			
Jatkuu seuraavalla sivulla			

Jatkoa edelliseltä sivulta			
Taloushallinnon järjestäminen			
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Odotettu etumerkki (+/-)	Perustelu odotetulle etumerkille
Veroilmoituksen antaja	Veroilmoituksen antaja auktorisoitu tilitoimisto (0)	Referenssiryhmä	
	Veroilmoituksen antaja muu tilitoimisto (1)	+	Auktorisoitujen tilitoimistojen resurssit taloustiedon tuottamiseen ovat paremmat kuin muilla toimijoilla. Odotamme, että taloustiedon laadulla on vaikutus verovelvoitteiden hoitoon.
	Veroilmoituksen antaja laajat yritysytteudet (2)	+	Kts. edellinen kohta
	Veroilmoituksen antaja vähäiset yritysytteudet (3)	+	Kts. edellinen kohta
Veroilmoituksen toimittamistapa	Veroilmoitus toimitettu omavero/paperi (0)	Referenssiryhmä	
	Veroilmoitus toimitettu tiedostosiirtana (1)	-	Veroilmoituksen toimittaminen tiedostosiirtana edellyttää tiedon käsittelyn automatisointia. Automatisoitu tiedonkäsittely on nopeaa ja se vähentää mm virheiden todennäköisyyttä. Odotamme, että tiedostosiirtana toimitettu veroilmoitus on todennäköisemmin toimitettu oikea-aikaisesti ja oikean sisältöisenä kuin OmaVerossa/paperilla toimitettu veroilmoitus.
Tilinpäätöksen toimittamistapa	Tilinpäätös toimitettu pdf/paperi (0)	Referenssiryhmä	
	Tilinpäätös toimitettu digitilinpäätös (1)	-	Tilinpäätöksen toimittaminen digitaalisessa muodossa edellyttää tiedon käsittelyn automatisointia. Automatisoitu tiedonkäsittely on nopeaa ja se vähentää virheiden todennäköisyyttä. Odotamme, että digitilinpäätöksenä toimitettu taloustieto on luotettavampaa kuin pdf/paperi ilmoittaminen. Odotamme edelleen, että taloustiedon laadulla on vaikutus verovelvoitteiden hoitoon.
	Tilinpäätös puuttuu (2)	+	Tilinpäätös tulee toimittaa kaupparekisteriin tilikausittain. Tilinpäätöksen puuttuminen on itsessään laiminlyönti, joka kohottaa yhtiön yleistä riskiä velvoitteiden laiminlyöntiin.
Positiivinen etumerkki (+) tarkoittaa suurempaa todennäköisyyttä verovelvoitteiden laiminlyöntiin verrattuna vertailuryhmään. Negatiivinen etumerkki (-) tarkoittaa pienempää todennäköisyyttä verovelvoitteiden laiminlyöntiin verrattuna vertailuryhmään.			

Liite 5. Aineistoa kuvaavat tiedot

Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Havainnot	% osuus
VASTEMUUTTUJA			
Verovelvoitteiden hoito	Verovelvoitteet hoidettu (0)	23 959	89 %
	Verovelvoitteita laiminlyöty (1)	3 111	11 %
SELITTÄVÄT MUUTTUJAT			
HALLINTO			
Hallitus ja toimitusjohtaja			
Hallitus lkm	N	27 070	
	keskiarvo	2,6	
	keskihajonta	1,1	
	mediaani	2	
	Q1 - Q3	2-3	
	minimi - maksimi	0-24	
Hallituksen koko	Hallituksessa 1-2 jäsentä (0)	15 696	58 %
	Hallituksessa yli 2 jäsentä (1)	11 256	42 %
	Hallitus puuttuu (2)	118	0 %
Hallituksessa ulkopuolinen jäsen	Hallituksessa ei ulkopuolista jäsentä (0)	20 333	75 %
	Hallituksessa ulkopuolinen jäsen (1)	6 619	24 %
	Hallitus puuttuu (2)	118	0 %
Toimitusjohtaja	Toimitusjohtajalla kaksoisrooli (0)	18 713	69 %
	Toimitusjohtajalla ei kaksoisroolia (1)	998	4 %
	Toimitusjohtaja puuttuu (2)	7 359	27 %
Tilintarkastus			
Tilintarkastaja	Tilintarkastaja big5 yhteisö (0)	2 733	10 %
	Tilintarkastaja muu yhteisö (1)	4 122	15 %
	Tilintarkastaja henkilö (2)	11 514	43 %
	Tilintarkastaja puuttuu (3)	8 701	32 %
Tilintarkastuskertomus	Tilintarkastuskertomus vakiomuotoinen (0)	15 111	56 %
	Tilintarkastuskertomus mukautettu (1)	1 496	6 %
	Tilintarkastuskertomus puuttuu (2)	10 463	39 %
Tilintarkastusvelvoitteet	Tilintarkastusvelvoitteita noudatettu (0)	13 519	50 %
	Tilintarkastusvelvoitteita laiminlyöty (1)	13 551	50 %
TALOUSHALLINTO			
Veroilmoituksen ja tilinpäätöksen toimittaminen			
Veroilmoituksen antaja	Veroilmoituksen antaja auktorisoitu tilitoimisto (0)	11 639	43 %
	Veroilmoituksen antaja muu tilitoimisto (1)	9 325	34 %
	Veroilmoituksen antaja laajat yritysytteudet (2)	3 314	12 %
	Veroilmoituksen antaja vähäiset yritysytteudet (3)	2 792	10 %
Veroilmoituksen toimittamistapa	Veroilmoitus toimitettu OmaVero/paperi (1)	15 447	57 %
	Veroilmoitus toimitettu tiedostosiirtana (0)	11 623	43 %
Tilinpäätöksen toimittamistapa	Tilinpäätös toimitettu pdf/paperi (0)	24 899	92 %
	Tilinpäätös toimitettu digitilinpäätös (1)	739	3 %
	Tilinpäätös puuttuu (2)	1 432	5 %
Jatkuu seuraavalla sivulla			

Jatkoa edelliseltä sivulta			
KONTROLLIMUUTTUJAT			
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Havainnot	% osuus
Ikä	N	27 070	
	keskiarvo	16	
	keskihajonta	13	
	mediaani	12	
	Q1 - Q3	6–24	
	minimi - maksimi	1–120	
Toiminta-aika	Toiminta-aika alle 1,5 vuotta (1)	23	0 %
	Toiminta-aika 1,5–3 vuotta (2)	591	2 %
	Toiminta-aika 3–5 vuotta (3)	3 081	11 %
	Toiminta-aika 5–10 vuotta (4)	6 949	26 %
	Toiminta-aika yli 10 vuotta (5)	16 426	61 %
Toiminnan jatkuvuus	Toiminta jatkuu t+1 (0)	26 273	97 %
	Toiminta päättynyt t+1 (1)	797	3 %
Tase	N	27 070	
	keskiarvo	13	
	keskihajonta	1	
	mediaani	12	
	Q1 - Q3	12–13	
	minimi - maksimi	0–19	
Liikevaihto	N	27 070	
	keskiarvo	13	
	keskihajonta	0,85	
	mediaani	13	
	Q1 - Q3	13–13	
	minimi - maksimi	0–16	
Henkilöstömäärä	N	27 070	
	keskiarvo	3,9	
	keskihajonta	3,4	
	mediaani	3	
	Q1 - Q3	2–5	
	minimi - maksimi	0–112	
Tulos	Tulos positiivinen (0)	21 058	78 %
	Tulos tappiollinen (1)	6 012	22 %
Oma pääoma	Oma pääoma positiivinen (0)	24 297	90 %
	Oma pääoma negatiivinen (1)	2 773	10 %
Maksuvalmius	Maksuvalmius alle 0,5 (1)	3 994	15 %
	Maksuvalmius 0,5–1 (2)	4 343	16 %
	Maksuvalmius yli 1 (3)	18 733	69 %
Pankkitili	Pankkitili kotimainen (0)	26 558	98 %
	Pankkitili ulkomainen (1)	59	0 %
	Pankkitili puuttuu (2)	453	2 %
Käteinen	N	27 070	
	keskiarvo	0,089	
	keskihajonta	0,25	
	mediaani	0	
	Q1 - Q3	0–0,016	
	minimi - maksimi	0–1	
Velkaantuneisuus	Velkaantuneisuus 0–1 (1)	13 512	50 %
	Velkaantuneisuus 1–2 (2)	3 927	15 %
	Velkaantuneisuus 2–4 (3)	2 873	11 %
	Velkaantuneisuus yli 4 (4)	6 758	25 %

Lähde: Verohallinto 11/2023.

Liite 6. Korrelaatiot

SELITTÄVÄT MUUTTUJAT			
HALLINTO			
Hallitus ja toimitusjohtaja			
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Korrelaatio	p-arvo
Hallitus lkm	Hallitus lkm	-0,06	0,00
Hallituksen koko	Hallituksessa 1–2 jäsentä (0)	0,04	0,00
	Hallituksessa yli 2 jäsentä (1)	-0,06	0,00
	Hallitus puuttuu (2)	0,1	0,00
Hallituksessa ulkopuolinen jäsen	Hallituksessa ei ulkopuolista jäsentä (0)	-0,01	0,22
	Hallituksessa ulkopuolinen jäsen (1)	-0,01	0,17
	Hallitus puuttuu (2)	0,10	0,00
Toimitusjohtaja	Toimitusjohtajalla kaksoisrooli (0)	-0,02	0,00
	Toimitusjohtajalla ei kaksoisroolia (1)	-0,01	0,14
	Toimitusjohtaja puuttuu (2)	0,03	0,00
Tilintarkastus			
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Korrelaatio	p-arvo
Tilintarkastaja	Tilintarkastaja big5 yhteisö (0)	-0,03	0,00
	Tilintarkastaja muu yhteisö (1)	-0,02	0,01
	Tilintarkastaja henkilö (2)	-0,05	0,00
	Tilintarkastaja puuttuu (3)	0,08	0,00
Tilintarkastuskertomus	Tilintarkastuskertomus vakiomuotoinen (0)	-0,18	0,00
	Tilintarkastuskertomus mukautettu (1)	0,01	0,18
	Tilintarkastuskertomus puuttuu (2)	0,18	0,00
Tilintarkastusveloitteet	Tilintarkastusveloitteita noudatettu (0)	-0,15	0,00
	Tilintarkastusveloitteita laiminlyöty (1)	0,15	0,00
TALOUSHALLINTO			
Veroilmoituksen ja tilinpäätöksen toimittaminen			
Muuttujan nimi	Muuttujan luokat	Korrelaatio	p-arvo
Veroilmoituksen antaja	Veroilmoituksen antaja auktorisoitu tilitoimisto (0)	-0,05	0,00
	Veroilmoituksen antaja muu tilitoimisto (1)	0,03	0,00
	Veroilmoituksen antaja laajat yritysytteudet (2)	0,02	0,00
	Veroilmoituksen antaja vähäiset yritysytteudet (3)	0,01	0,06
Veroilmoituksen toimittamistapa	Veroilmoitus toimitettu OmaVero/paperi (0)	0,05	0,00
	Veroilmoitus toimitettu tiedostosiirtona (1)	-0,05	0,00
Tilinpäätöksen toimittamistapa	Tilinpäätös toimitettu pdf/paperi (0)	-0,11	0,00
	Tilinpäätös toimitettu digitilinpäätös (1)	-0,02	0,00
	Tilinpäätös puuttuu (2)	0,15	0,00
Korrelaatiot on esitetty vastemuuttujan luokan Verovelvoitteita laiminlyöty (1) sekä selittävien muuttujien luokkien välillä.			
Korrelaatio kuvaa kahden muuttujan välistä riippuvuutta. Mitä enemmän korrelaatiokerroin poikkeaa nolasta, sitä voimakkaampi on riippuvuus muuttujien välillä. Korrelaatiokerroimen etumerkki kertoo riippuvuuden suunnan vastemuuttujan ja selittävän muuttujan luokan välillä.			
Esimerkiksi: Tilintarkastuskertomus vakiomuotoinen (0) -muuttujaluokan ja Verovelvoitteita laiminlyöty (1) -muuttujaluokan välillä on negatiivinen korrelaatio. Negatiivinen etumerkki tarkoittaa sitä, että verovelvoitteita laiminlyödään suhteellisesti vähemmän silloin, kun yhtiö on saanut tilintarkastajalta vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastus mukautettu (1) ja Tilintarkastuskertomus puuttuu (2) -muuttujaluokkien ja Verovelvoitteita laiminlyöty (1) -muuttujaluokan välillä on positiivinen korrelaatio. Positiivinen etumerkki tarkoittaa sitä, että verovelvoitteiden laiminlyöntejä on suhteellisesti enemmän silloin, kun yhtiö on saanut tilintarkastajalta mukautetun kertomuksen tai kun tilintarkastuskertomus puuttuu.			

Lähde: Verohallinto 11/2023.

Liite 7. Regressioanalyysien tulokset (mallit 1–3)

		MALLI 1		MALLI 2		MALLI 3	
SELITTÄVÄT MUUTTUJAT							
HALLINTO							
Hallitus ja toimitusjohtaja	Kontrasti	marginaaliefekti	p-arvo	marginaaliefekti	p-arvo	marginaaliefekti	p-arvo
Hallitus lkm	jatkuva muuttuja	-0,004	0,191	-0,004	0,269	-0,013	0,000
Hallituksen koko	Hallituksessa 1–2 jäsentä (0) vs Hallituksessa yli 2 jäsentä (1)	-0,017	0,003	-0,019	0,001		
	Hallituksessa 1–2 jäsentä (0) vs Hallitus puuttuu (2)	0,463	0,000	0,352	0,000		
Hallituksessa ulkopuolinen jäsen	Hallituksessa ei ulkopuolista jäsentä (0) vs Hallituksessa ulkopuolinen jäsen (1)					0,003	0,495
	Hallituksessa ei ulkopuolista jäsentä (0) vs Hallitus puuttuu (2)					0,298	0,000
Toimitusjohtaja	Toimitusjohtajalla kaksoisrooli (0) vs Toimitusjohtajalla ei kaksoisroolia (1)	-0,002	0,858	-0,006	0,557	-0,004	0,710
	Toimitusjohtajalla kaksoisrooli (0) vs Toimitusjohtaja puuttuu (2)	0,007	0,087	0,006	0,177	0,007	0,104
Tilintarkastus	Kontrasti	marginaaliefekti	p-arvo	marginaaliefekti	p-arvo	marginaaliefekti	p-arvo
Tilintarkastaja	Tilintarkastaja big5 yhteisö (0) vs Tilintarkastaja muu yhteisö (1)	0,016	0,046	0,025	0,001		
	Tilintarkastaja big5 yhteisö (0) vs Tilintarkastaja henkilö (2)	0,004	0,566	0,018	0,007		
	Tilintarkastaja big5 yhteisö (0) vs Tilintarkastaja puuttuu (3)	0,024	0,001	0,034	0,000		
Tilintarkastuskertomus	Tilintarkastuskertomus vakiomuotoinen (0) vs Tilintarkastuskertomus mukautettu (1)	0,063	0,000	0,055	0,000		
	Tilintarkastuskertomus vakiomuotoinen (0) vs Tilintarkastuskertomus puuttuu (2)	0,09	0,000	0,087	0,000		
Tilintarkastusvelvoitteet	Tilintarkastusvelvoitteita noudatettu (0) vs Tilintarkastusvelvoitteita laiminlyöty (1)					0,073	0,000
Tilastollisesti merkitsevät vaikutukset on esitetty taulukossa lihavoituna Vastemuuttuja on Verovelvoitteet, jossa Verovelvoitteet hoidettu (0) ja Verovelvoitteita laiminlyöty (1) Mallissa 2 ja 3 on kontrolloitu toimiala luokkamuuttujana 2-numerotasolla Jatkuu seuraavalla sivulla							

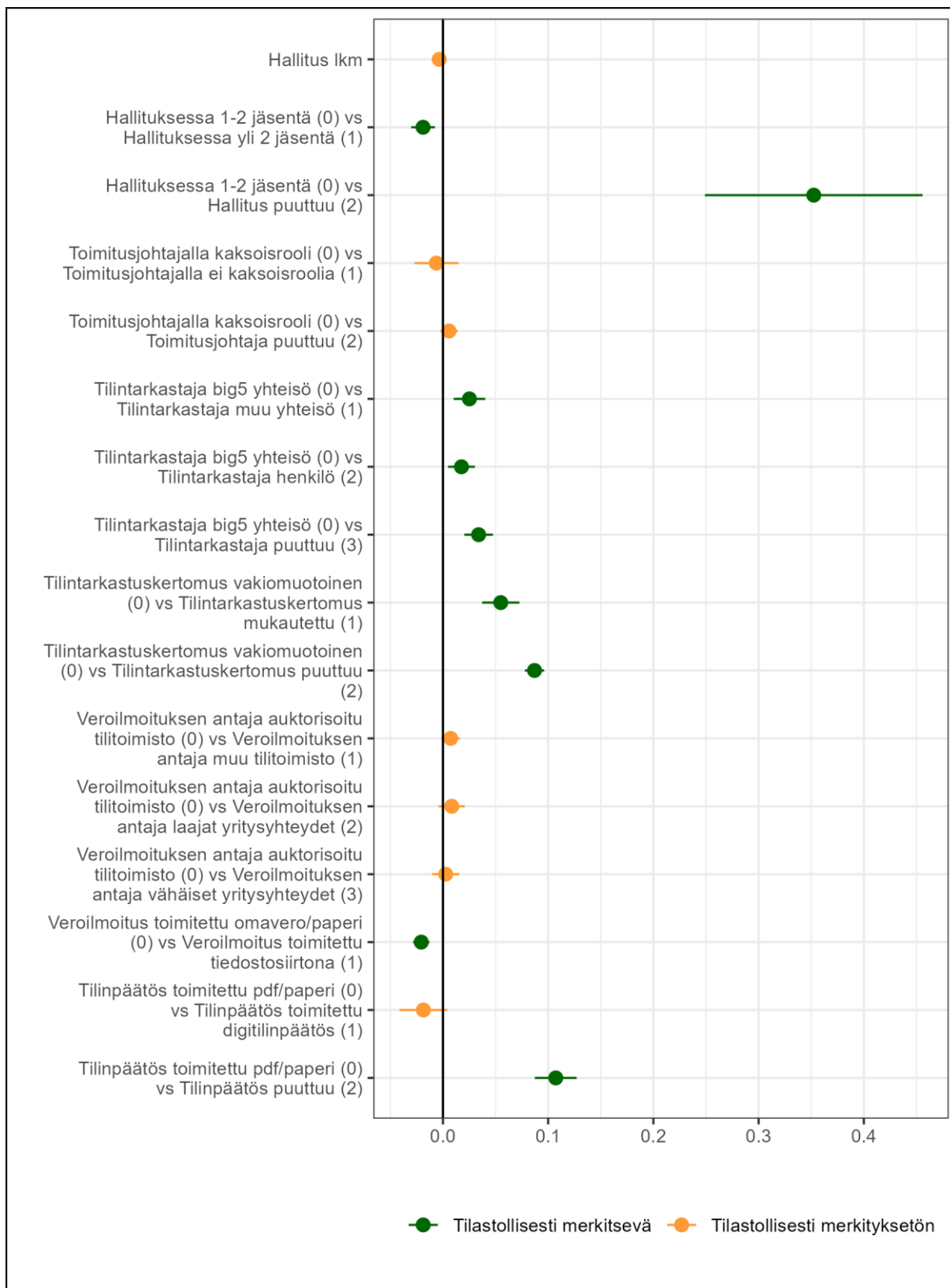
Jatkoa edelliseltä sivulta							
TALOUSHALLINTO							
Veroilmoituksen ja tilinpäätöksen toimittaminen	Kontrasti	marginaaliefekti	p-arvo	marginaaliefekti	p-arvo	marginaaliefekti	p-arvo
Veroilmoituksen antaja	Veroilmoituksen antaja auktorisoitu tilitoimisto (0) vs Veroilmoituksen antaja muu tilitoimisto (1)	0,004	0,382	0,007	0,105	0,013	0,005
	Veroilmoituksen antaja auktorisoitu tilitoimisto (0) vs Veroilmoituksen antaja laajat yritysytteudet (2)	0,005	0,463	0,008	0,184	0,012	0,049
	Veroilmoituksen antaja auktorisoitu tilitoimisto (0) vs Veroilmoituksen antaja vähäiset yritysytteudet (3)	-0,001	0,914	0,003	0,691	0,008	0,243
Veroilmoituksen toimittamistapa	Veroilmoitus toimitettu OmaVero/paperi (0) vs Veroilmoitus toimitettu tiedostosiirtona (1)	-0,021	0,000	-0,021	0,000	-0,022	0,000
Tilinpäätöksen toimittamistapa	Tilinpäätös toimitettu pdf/paperi (0) vs Tilinpäätös toimitettu digitilinpäätös (1)	-0,018	0,129	-0,019	0,109	-0,022	0,049
	Tilinpäätös toimitettu pdf/paperi (0) vs Tilinpäätös puuttuu (2)	0,115	0,000	0,107	0,000	0,124	0,000
KONTROLLIMUUTTUJAT	Kontrasti	marginaaliefekti	p-arvo	marginaaliefekti	p-arvo	marginaaliefekti	p-arvo
Ikä	jatkuva muuttuja			0,000	0,073	0,000	0,042
Toiminta-aika	Toiminta-aika alle 1,5 vuotta (1) vs Toiminta-aika 1,5–3 vuotta (2)			-0,093	0,214	-0,103	0,185
	Toiminta-aika alle 1,5 vuotta (1) vs Toiminta-aika 3–5 vuotta (3)			-0,118	0,112	-0,13	0,091
	Toiminta-aika alle 1,5 vuotta (1) vs Toiminta-aika 5–10 vuotta (4)			-0,117	0,115	-0,13	0,091
	Toiminta-aika alle 1,5 vuotta (1) vs Toiminta-aika yli 10 vuotta (5)			-0,115	0,121	-0,127	0,099
Toiminnan jatkuvuus	Toiminta jatkuu t+1 (0) vs Toiminta päätynyt t+1 (1)			0,075	0,000	0,074	0,000
Tase	jatkuva muuttuja			0,018	0,000	0,016	0,000
Liikevaihto	jatkuva muuttuja			0,003	0,207	0,002	0,425
Henkilöstömäärä	jatkuva muuttuja			0,001	0,381	0,000	0,570
Tulos	Tulos positiivinen (0) vs Tulos tappiollinen (1)			-0,019	0,000	-0,019	0,000
Oma pääoma	Oma pääoma positiivinen (0) vs Oma pääoma negatiivinen (1)			-0,012	0,000	-0,005	0,000
Tilastollisesti merkitsevät vaikutukset on esitetty taulukossa lihavoituna							
Vastemuuttuja on Verovelvoitteet, jossa Verovelvoitteet hoidettu (0) ja Verovelvoitteita laiminlyöty (1)							
Mallissa 2 ja 3 on kontrolloitu toimiala luokkamuuuttujana 2-numerotasolla							
Jatkuu seuraavalla sivulla							

Jatkoa edelliseltä sivulta							
KONTROLLIMUUTTUJAT	Kontrasti	marginaaliefekti	p-arvo	marginaaliefekti	p-arvo	marginaaliefekti	p-arvo
Maksuvalmius	Maksuvalmius alle 0,5 (1) vs Maksuvalmius 0,5–1 (2)			0,012	0,076	0,011	0,133
	Maksuvalmius alle 0,5 (1) vs Maksuvalmius yli 1 (3)			-0,015	0,017	-0,017	0,008
Pankkitili	Pankkitili kotimainen (0) vs Pankkitili ulkomainen (1)			0,147	0,004	0,15	0,004
	Pankkitili kotimainen (0) vs Pankkitili puuttuu (2)			0,002	0,868	0,002	0,885
Käteinen	jatkuva muuttuja			0,033	0,000	0,035	0,000
Velkaantuneisuus	Velkaantuneisuus 0–1 (1) vs Velkaantuneisuus 1–2 (2)			0,042	0,000	0,042	0,000
	Velkaantuneisuus 0–1 (1) vs Velkaantuneisuus 2–4 (3)			0,044	0,000	0,044	0,000
	Velkaantuneisuus 0–1 (1) vs Velkaantuneisuus yli 4 (4)			0,040	0,000	0,040	0,000
Tilastollisesti merkitsevät vaikutukset on esitetty taulukossa lihavoituna Vastemuuttuja on Verovelvoitteet, jossa Verovelvoitteet hoidettu (0) ja Verovelvoitteita laiminlyöty (1) Mallissa 2 ja 3 on kontrolloitu toimiala luokkamuuuttujana 2-numerotasolla							

Lähde: Verohallinto 11/2023.

Liite 8. Marginaaliefektit, piste-estimaatit ja 95 % luottamusvälit (malli 2)

* Vastemuuttujana on Verovelvoitteet, missä Verovelvoitteet hoidettu (0) ja Verovelvoitteita laiminlyöty (1)

Lähde: Verohallinto 11/2023.

Liite 9. Klusterien ryhmäkeskusten ominaisuudet

Klusteri	1	2	3
Muuttujan nimi	Muuttujan luokka	Muuttujan luokka	Muuttujan luokka
Verovelvoitteiden hoito	Verovelvoitteet hoidettu (0)	Verovelvoitteet hoidettu (0)	Verovelvoitteet hoidettu (0)
Hallituksen koko	Hallituksessa 1–2 jäsentä (0)	Hallituksessa yli 2 jäsentä (1)	Hallituksessa 1–2 jäsentä (0)
Hallituksessa ulkopuolinen jäsen	Hallituksessa ei ulkopuolista jäsentä (0)	Hallituksessa ulkopuolinen jäsen (1)	Hallituksessa ei ulkopuolista jäsentä (0)
Tilintarkastaja	Tilintarkastaja puuttuu (3)	Tilintarkastaja henkilö (2)	Tilintarkastaja henkilö (2)
Tilintarkastuskertomus	Tilintarkastuskertomus puuttuu (2)	Tilintarkastuskertomus vakimuotoinen (0)	Tilintarkastuskertomus vakimuotoinen (0)
Tilintarkastusvelvoitteet	Tilintarkastusvelvoitteita laiminlyöty (1)	Tilintarkastusvelvoitteita noudatettu (0)	Tilintarkastusvelvoitteita noudatettu (0)
Tilinpäätöksen toimittamistapa	Tilinpäätös toimitettu pdf/paperi (0)	Tilinpäätös toimitettu pdf/paperi (0)	Tilinpäätös toimitettu pdf/paperi (0)
Toiminnan jatkuvuus	Toiminta jatkuu t+1 (0)	Toiminta jatkuu t+1 (0)	Toiminta jatkuu t+1 (0)
Velkaantuneisuus	Velkaantuneisuus 1–2 (2)	Velkaantuneisuus 1–2 (2)	Velkaantuneisuus 0–1 (1)
Klusterien keskeiset erot on merkitty taulukkoon lihavoituna			

Liite 10. Muuttujaluokkien esiintyvyydet klustereittain

Muuttuja	Luokat	Klusteri 1		Klusteri 2		Klusteri 3	
		havainnot	% osuus	havainnot	% osuus	havainnot	% osuus
Verovelvoitteiden hoito	Verovelvoitteet hoidettu (0)	9 637	83 %	5 936	92 %	8386	93 %
	Verovelvoitteita laiminlyöty (1)	1 932	17 %	532	8 %	647	7 %
Hallituksen koko	Hallituksessa 1–2 jäsentä (0)	8 421	73 %	402	6 %	6873	76 %
	Hallituksessa yli 2 jäsentä (1)	3 096	27 %	6 038	93 %	2122	23 %
	Hallitus puuttuu (2)	52	0 %	28	0 %	38	0 %
Hallituksessa ulkopuolinen jäsen	Hallituksessa ei ulkopuolista jäsentä (0)	10 177	88 %	1 426	22 %	8730	97 %
	Hallituksessa ulkopuolinen jäsen (1)	1 340	12 %	5 014	78 %	265	3 %
	Hallitus puuttuu (2)	52	0 %	28	0 %	38	0 %
Tilintarkastaja	Tilintarkastaja big5 yhteisö (0)	362	3 %	1 357	21 %	1014	11 %
	Tilintarkastaja muu yhteisö (1)	812	7 %	1 422	22 %	1888	21 %
	Tilintarkastaja henkilö (2)	2 949	25 %	3 181	49 %	5384	60 %
	Tilintarkastaja puuttuu (3)	7 446	64 %	508	8 %	747	8 %
Tilintarkastuskertomus	Tilintarkastuskertomus vakimuotoinen (0)	1 818	16 %	4 894	76 %	8399	93 %
	Tilintarkastuskertomus mukautettu (1)	367	3 %	495	8 %	634	7 %
	Tilintarkastuskertomus puuttuu (2)	9 384	81 %	1 079	17 %	0	0 %
Tilintarkastusvelvoitteet	Tilintarkastusvelvoitteita noudatettu (0)	0	0	4 989	77 %	8530	94 %
	Tilintarkastusvelvoitteita laiminlyöty (1)	11 569	100 %	1 479	23 %	503	6 %
Tilinpäätöksen toimittamistapa	Tilinpäätös toimitettu pdf/paperi (0)	10 175	88 %	6 087	94 %	8637	96 %
	Tilinpäätös toimitettu digitilinpäätös (1)	174	2 %	169	3 %	396	4 %
	Tilinpäätös puuttuu (2)	1 220	11 %	212	3 %	0	0
Toiminnan jatkuvuus	Toiminta jatkuu t+1 (0)	11 145	96 %	6 263	97 %	8865	98 %
	Toiminta päättynyt t+1 (1)	424	4 %	205	3 %	168	2 %
Velkaantuneisuus	Velkaantuneisuus 0–1 (1)	5 209	45 %	2 134	33 %	6169	68 %
	Velkaantuneisuus 1–2 (2)	1 746	15 %	1 255	19 %	926	10 %
	Velkaantuneisuus 2–4 (3)	1 293	11 %	925	14 %	655	7 %
	Velkaantuneisuus yli 4 (4)	3 321	29 %	2 154	33 %	1283	14 %

Muuttujien suurimmat esiintyvyydet on merkitty taulukkoon **lihavoituna**

Lähde: Verohallinto 11/2023.